

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Факультет № 3
Кафедра поліцейської діяльності та публічного адміністрування

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
обов'язковий компонент освітньої програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
262 «Правоохоронна діяльність» (поліцейські)
262 Law Enforcement (Police Officers)

Вінниця 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21.12.2023 № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 3
Протокол від 20.12.2023 № 13

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 21.12.2023 № 11

Розглянуто на засіданні кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування факультету № 3 (протокол від 18.12.2023 № 33)

Розробники:

1. Професор кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування, д.ю.н., професор Пчелін Віталій Борисович.

Рецензенти:

1. Заступник начальника Головного управління Національної поліції в Чернігівській області, доктор філософії, підполковник поліції Волокітенко Ігор Олександрович.

2. Доцент кафедри адміністративного права і процесу факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, к.ю.н., доцент Казанчук Ірина Дмитрівна.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 2							
Тема № 1. Сутність, зміст, напрямки та форми поліцейської діяльності.	12		6			6	залік
Тема № 2. Завдання профілактики, види, принципи та функції превентивної (профілактичної) поліцейської діяльності. Правове регулювання організації превентивної поліцейської діяльності.	4	2				2	
Тема № 3. Превентивна (профілактична) діяльність поліцейського та її види	6	2				4	
Тема № 4. Заходи щодо профілактики адміністративних та кримінальних правопорушень серед дітей.	6	2				4	
Тема 5. Попередження і припинення правопорушень працівниками підрозділів поліції	6	2				4	
Тема 6. Особливості здійснення превентивної (профілактичної) діяльності поліцейського	10		4	4		4	
Тема № 7. Місце події. Правові підстави проведення огляду місця події. Взаємодія органів та підрозділів Національної поліції на місці події	6	2				4	
Тема № 8. Алгоритм дій поліцейського на місці події	20			16		4	
Тема № 9. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з поліцейськими патрульної поліції (СРПП)	10	2		2		4	
Тема № 10. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами досудового розслідування, у тому числі на місці скоєння	6			2		4	
Тема № 11. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України з дільничними інспекторами прикордонної служби Державної прикордонної служби України	6	2				4	
Тема № 12. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з громадськістю, органами державної влади та місцевого самоврядування у профілактиці правопорушень	6	1		1		4	
Тема № 13. Взаємодія підрозділів превентивної діяльності з громадськими	8	2		2		4	

формуваннями з охорони громадського (публічного) порядку та державного кордону у сфері забезпечення публічної безпеки та правопорядку							
Тема № 14. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з підрозділами кримінальної поліції щодо проведення превентивної роботи з особами, схильними до вчинення правопорушень	6	1		1		4	
Тема № 15. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності із закладами та установами МОЗ	8			4		4	
Всього за семестри № 2:	120	18	10	32		60	
Семестр № 3							
Тема № 16. Адміністративний нагляд органів Національної поліції	14	2		4		8	екзам ен
Тема № 17. Проходження служби в органах Національної поліції та забезпечення законності в поліцейській діяльності	16	4		4		8	
Тема № 18. Здійснення дозвільної системи органами Національної поліції	14	2		4		8	
Тема № 19. Організація діяльності окремих підрозділів Національної поліції України	16	2	2	6		6	
Всього за семестри № 3:	60	10	2	18		30	

2. Методичні вказівки до семінарських і практичних занять

Тема № 1 Сутність, зміст, напрямки та форми поліцейської діяльності

Семінарське заняття № 1: Сутність, зміст, напрямки та форми поліцейської діяльності

Навчальна мета заняття: знати сутність поняття та ознаки поліцейської діяльності, зміст та основи її правового регулювання. Вивчити основні напрямки поліцейської діяльності.

Кількість годин – 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття та ознаки поліцейської діяльності
2. Напрямки поліцейської діяльності

Методичні вказівки:

1. Поняття та ознаки поліцейської діяльності

Потрібно надати визначення поліцейської діяльності та розкрити її сутність. Охарактеризувати сутність поліцейської діяльності в її широкому та вузькому розумінні з огляду на правовий статус суб'єктів, що уповноваженні її здійснювати. Слід врахувати, що поняття «поліцейська діяльність», хоча і

містить у собі складову «поліцейська» не відноситься виключно до предмету відання виключно органів поліції. Сьогодні так звана «поліцейська сфера» розглядається в контексті втілення в життя міжнародно-правових стандартів підтримання правопорядку, визначених Генеральною Асамблеєю ООН та Радою Європи як основні принципи діяльності поліцейських організацій, зважаючи на те, що головне їх призначення – служіння суспільству, забезпечення його безпеки та прав громадян

2. Напрямки поліцейської діяльності.

Акцентувати увагу на окремих різновидах поліцейської діяльності. Навести приклади суб'єктів поліцейської діяльності. Вказати на нормативно-правові акти (з урахуванням їх юридичної сили), на основі яких здійснюється правове регулювання поліцейської діяльності та основні напрямки. Вивчити основні напрямки діяльності Національної поліції у сфері протидії правопорушенням:

- виявлення, усунення або нейтралізація причин злочинності, окремих її видів, а також умов, що їй сприяють;
- виявлення та усунення ситуацій на певних територіях або в певному середовищі, які безпосередньо мотивують або провокують вчинення злочинів;
- виявлення у структурі населення груп підвищеного кримінального ризику і зниження цього ризику;
- виявлення осіб, поведінка яких вказує на реальну можливість учинення ними злочинів, і застосування до них стримуючого і коригуючого впливу, а в разі необхідності – здійснення такого впливу і на їх найближче оточення.

Питання цільових виступів курсантів:

1. Поняття, ознаки поліцейської діяльності.
2. Сфери надання поліцейських послуг.

Теми рефератів:

1. Види поліцейської діяльності.
2. Поняття і сутність поліцейської діяльності.

Література: Основна: 1–3. Допоміжна: 1, 2, 14.

Семінарське заняття № 2: Сутність, зміст, напрямки та форми поліцейської діяльності

Навчальна мета заняття: знати основні завдання, функції та повноваження Національної поліції України як суб'єкта поліцейської діяльності. Знати систему, завдання та функції поліції. Вивчити права і обов'язки поліцейських.

Кількість годин – 2 год.

Навчальні питання:

1. Національна поліція України як суб'єкт поліцейської діяльності.
2. Система Національної поліції України

Методичні вказівки:

1. Національна поліція України як суб'єкт поліцейської діяльності.

Здійснити характеристику органів державної влади з урахуванням їх поділу на законодавчу, судову та виконавчу гілки. Вказати на органи влади, з якими взаємодіє Національна поліція в своїй повсякденній діяльності. Визначити правове положення, завдання та функції Міністерства внутрішніх справ України, а також його зв'язок з Національною поліцією. При цьому мати на увазі, що на сьогодні Міністерством внутрішніх справ України затверджені Положення про органи досудового розслідування та Положення про підрозділи поліції особливого призначення. Відповідно до зазначених документів органи досудового розслідування Національної поліції України є структурними підрозділами апарату центрального органу управління поліції, її територіальних органів, територіальних (відокремлених) підрозділів головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, областях та місті Києві. Врахувати при цьому чинники, які вказують на те, що Національна поліція є ключовим суб'єктом здійснення поліцейської діяльності. Розкрити основні ознаки поліцейських послуг у відповідній сфері суспільного життя.

2. Система Національної поліції України

Вказати на правове положення, основні завдання та функції Національної поліції як центрального органу виконавчої влади. Охарактеризувати систему Національної поліції з урахуванням територіального та функціонального критерію. Визначити основні завдання та функції поліції. Спираючись на нормативні приписи вказати на основні та додаткові повноваження. Визначити особливості правового статусу Національної поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану. Врахувати при цьому те, що в центральному органі управління поліцією організаційна структура побудована за лінійно-функціональним принципом: керівництво, окремі департаменти, управління, відділи. Більш великі структурні підрозділи – департаменти, також поділяються на управління та відділи.

Питання цільових виступів курсантів:

1. Місце Національної поліції в системі органів державної влади.
2. Взаємовідносини Національної поліції України з МВС України.

Теми рефератів:

1. Система, основні завдання та функції поліції.
2. Правові форми поліцейської діяльності.

Література: Основна: 1–3. Допоміжна: 1, 2, 14.

Семінарське заняття № 3: Сутність, зміст, напрямки та форми поліцейської діяльності

Навчальна мета заняття: принципи поліцейської діяльності органів і підрозділів поліції України. З'ясувати сутність, значення та співвідношення принципів поліцейської діяльності. Зрозуміти сутність і значення форм

поліцейської діяльності. Знати особливості правових та організаційних форм поліцейської діяльності.

Кількість годин – 2 год.

Навчальні питання:

1. Принципи діяльності Національної поліції України
2. Форми поліцейської діяльності

Методичні вказівки:

3. Принципи діяльності Національної поліції України.

Навести розуміння принципів діяльності Національної поліції та вказати на їх загальне значення. Здійснити класифікацію принципів діяльності Національної поліції в залежності від такого критерію як сфера їх поширення. Розкрити сутність та навести приклади практичного застосування основних принципів діяльності Національної поліції: принцип верховенства права, принцип дотримання прав і свобод людини, принцип законності, принцип відкритості та прозорості, принцип політичної нейтральності, принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства, принцип безперервності. З'ясувати як співвідносяться вищенаведені принципи діяльності Національної поліції.

4. Форми поліцейської діяльності

Навести розуміння поняття форм поліцейської діяльності, а також їх сутності. Вказати на окремі різновиди форм поліцейської діяльності шляхом проведення їх класифікації за відповідними критеріями. Правові форми поліцейської діяльності: видання актів управління, укладення угод, здійснення інших юридично значущих дій. Поняття актів управління та їх класифікація. Врахувати, що в науковій літературі прийнято форми діяльності Національної поліції поділяти на такі, що спричиняють юридичні наслідки (правові), та такі, що не спричиняють юридичних наслідків (організаційні).

Питання цільових виступів курсантів:

1. Загальноправові принципи поліцейської діяльності.
2. Значення організаційних форм поліцейської діяльності.

Теми рефератів:

1. Сутність і значення принципів поліцейської діяльності.
2. Правові форми поліцейської діяльності.

Література: Основна: 1–3. Допоміжна: 1, 2, 14.

Тема № 6 Особливості здійснення превентивної (профілактичної) діяльності поліцейського

Семінарське заняття № 1: Особливості здійснення превентивної (профілактичної) діяльності поліцейського.

Навчальна мета заняття: розширити знання слухачів щодо профілактичної діяльності Національної поліції України, а саме: попередженні, виявленні та припиненні правопорушень, вчинених дітьми; попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері дозвільної системи.

Кількість годин: 2 год.

Навчальні питання:

1. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень, вчинених дітьми.
2. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері дозвільної системи.

Методичні вказівки:

1. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень, вчинених дітьми.

Указати на правовий статус дитини, визначити й охарактеризувати сутність даного поняття. Встановити види дітей та критерії, які на них вказують. З'ясувати особливості поліцейської діяльності щодо ведення профілактичного обліку дітей підрозділами поліції.

2. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері дозвільної системи.

З'ясувати сутність дозвільної системи та її об'єктів. Здійснити аналіз нормативно-правових актів, що є правовою основою функціонування дозвільної системи.

Питання цільових виступів курсантів:

1. Види превентивної (профілактичної) поліцейської діяльності.
2. Методи індивідуальної профілактичної діяльності поліції.

Теми рефератів:

1. Визначення правового статусу «дитина».
2. Нормативно-правове регулювання діяльності поліції щодо профілактики в сфері дозвільної системи.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 9–11, 15.

Семінарське заняття № 2: Особливості здійснення превентивної (профілактичної) діяльності поліцейського.

Навчальна мета заняття: поглибити та розширити знання слухачів щодо профілактичної діяльності Національної поліції України, а саме: при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху; попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері забезпечення, публічної безпеки і порядку.

Кількість годин: 2 год.

Навчальні питання:

1. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.
2. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері забезпечення, публічної безпеки і порядку.

Методичні вказівки:

1. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.

Указати повноваження Національної поліції в даній сфері суспільних відносин та їх нормативно-правову основу. З'ясувати повноваження поліцейських щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення.

2. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері забезпечення, публічної безпеки і порядку.

Надати визначення та здійснити характеристику поняття «публічний порядок» і «публічна безпека». З'ясувати спільні та відмінні ознаки понять «публічний порядок» і «публічна безпека». Провести співвідношення поняття «адміністративно-правова кваліфікація» та «кваліфікація адміністративного правопорушення (проступку)».

Питання цільових виступів курсантів:

3. Проведення у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.
4. Публічний порядок та публічна безпека як об'єкт (сфера) адміністративно-правового забезпечення.

Теми рефератів:

3. Превентивна робота поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.
4. Нормативно-правове регулювання діяльності поліції щодо профілактики в сфері дозвільної системи.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 9–11, 15.

Практичне заняття № 1: Особливості здійснення превентивної (профілактичної) діяльності поліцейського.

Навчальна мета заняття: розширити практичну складову знання слухачів щодо профілактичної діяльності Національної поліції України, а саме: попередженні, виявленні та припиненні правопорушень, вчинених дітьми; попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері дозвільної системи.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень, вчинених дітьми.
2. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері дозвільної системи.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 9–11, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень, вчинених дітьми.

Спираючись на нормативно-правові приписи вказати на правовий статус дитини, визначити й охарактеризувати сутність даного поняття. Встановити види дітей та критерії, які на них вказують. Вказати на особливості поліцейської діяльності по відношенню до дітей по окремим напрямкам. Указати на фактори, що впливають на рівень правопорушень серед дітей. Здійснити характеристику дітей так званої «групи ризику». Вказати на особливості загальної та індивідуальної превентивної (профілактичної) поліцейської діяльності серед дітей. З'ясувати особливості поліцейської діяльності щодо ведення профілактичного обліку дітей підрозділами поліції.

2. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері дозвільної системи.

З'ясувати сутність дозвільної системи та її об'єктів. Здійснити аналіз нормативно-правових актів, що є правовою основою функціонування дозвільної системи. Встановити й проаналізувати склади правопорушень у сфері дозвільної системи, по яким уповноваження приймати рішення посадові та службові особи поліції. Вивчити повноваження органів поліції в разі виявлення порушень правил дозвільної системи: анулювати виданий підприємству, установі й організації дозвіл на придбання, зберігання і використання зброї; анулювати дозволи на придбання, зберігання і носіння зброї; на підставі вмотивованої постанови державного виконавця про встановлення тимчасового

обмеження боржника у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю; тощо.

Відповідно до запропонованих завдань потрібно відповісти на поставлені питання, вступити в наукову дискусію, обґрунтовуючи власну позицію підкріпленими доводами. Провести розбір результатів виконання завдань, що включає в себе обмін думками, дискусування, захист учасниками своїх рішень і висновків, підбиття остаточного підсумку результатів гри. Сформулювати висновки та акцентувати увагу слухачів на: результатах їх навчання в процесі виконання завдань; проблемах, що виникали при виконанні завдань; отриманому досвіді. Дати завдання та загальні настанови до самостійного опрацювання здобувачами навчального матеріалу та виконання поданих завдань.

Ситуативне завдання № 1:

Поліцейський перебуваючи на деокупованій території в одному із будинків помітив дитину – вона сховалась під столом. Дитина пояснила, що її батьків окупанти примусово вивезли кудись, швидше за все в сусіднє село, а вона вже два дні ховається тут, дуже зголодніла та хоче пити. Продемонструйте алгоритм дій поліцейського в даній ситуації. Дайте юридичну оцінку ситуації, визначте заходи, які доцільно застосувати поліцейському. Складіть протокол про подію.

Ситуативне завдання № 2:

Перевіряючи власників мисливської зброї, інспектор дозвільної служби поліції побачив, що у громадянина Г. мисливська рушниця зберігається під канапою у зібраному стані та зарядженою. Продемонструвати алгоритм дій під час зазначеної фабули зі складанням необхідних процесуальних документів.

Практичне заняття № 2: Особливості здійснення превентивної (профілактичної) діяльності поліцейського.

Навчальна мета заняття: розширити практичну складову знання слухачів щодо профілактичної діяльності Національної поліції України, а саме: попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху; попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері забезпечення, публічної безпеки і порядку.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.
2. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері забезпечення, публічної безпеки і порядку.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 9–11, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.

У сфері безпеки дорожнього руху діють найрізноманітніші вимоги та правила, що підлягають обов'язковому виконанню. Контроль за виконанням зазначених правил здійснює патрульна поліція, поліцейські офіцери громади. Спираючись на це визначити особливості превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху даних структурних підрозділів Національної поліції. Зокрема вказати повноваження Національної поліції в даній сфері суспільних відносин та їх нормативно-правову основу. При цьому врахувати, що поліцейським надано право розглядати справи про адміністративні правопорушення, а саме про порушення правил дорожнього руху шляхом складання постанов на місці зупинки транспортного засобу. Визначити, які самі правопорушення розглядають уповноваженні особи Національної поліції.

2. Проведення превентивних (профілактичних) заходів при попередженні, виявленні та припиненні правопорушень у сфері дозвільної системи.

Охарактеризувати процедури адміністративно-правової кваліфікації: етапи, стадії. Навести принципи здійснення кваліфікації адміністративних правопорушень. Вивчити об'єкт і суб'єкт адміністративних правопорушень у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку. Охарактеризувати об'єктивну сторону адміністративних правопорушень у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку. Охарактеризувати суб'єктивну сторону адміністративних правопорушень у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку. Розкрити правила кваліфікації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю; тощо.

Відповідно до запропонованих завдань потрібно відповісти на поставлені питання, вступити в наукову дискусію, обґрунтовуючи власну позицію підкріпленими доводами. Провести розбір результатів виконання завдань, що включає в себе обмін думками, дискутування, захист учасниками своїх рішень і висновків, підбиття остаточного підсумку результатів гри. Сформулювати висновки та акцентувати увагу слухачів на: результатах їх навчання в процесі виконання завдань; проблемах, що виникали при виконанні завдань;

отриманому досвіді. Дати завдання та загальні настанови до самостійного опрацювання здобувачами навчального матеріалу та виконання поданих завдань.

Ситуативне завдання № 1:

Біля 20.20 год. в м. Харків по вул. Ковтуна, наряд поліції помітив автомобіль, водій якого порушив Правила дорожнього руху, (а саме вимоги знаку 3.34 «Зупинку заборонено»). Працівники поліції направились до водія вказаного автомобілю. Під час спілкування з працівниками поліції, водій повідомив, що посвідчення водія в нього відсутнє, у зв'язку з тим, що воно загублено за власною необережністю. Продемонструвати алгоритм дій під час зазначеної фабули зі складанням необхідних процесуальних документів. Як повинні діяти працівники поліції в цій ситуації?

Ситуативне завдання № 2:

Радіозв'язком надійшов виклик «розпиття у громадському місці під час комендантської години», адреса – вул. Аверіна. Поліцейські прибувши на місце виклику, виявили громадянина М., який вживав пиво на зупинці громадського транспорту о 23.05 (дія комендантського часу почалась о 22 годині). На вимогу працівників поліції припинити протиправні діяння громадянин категорично відмовився, повів себе зухвало, намагався вхопити поліцейського К. за формений одяг, погрожував фізичною розправою, на зауваження працівників поліції припинити свої протиправні дії – не реагував. Продемонструвати алгоритм дій під час зазначеної фабули зі складанням необхідних процесуальних документів..

Тема 8. Алгоритм дій поліцейського на місці події

Практичне заняття № 1: Алгоритм дій поліцейського на місці події

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо порядку реагування на заяви та повідомлення про правопорушення або події. Сформувати практичні навички порядку реагування на заяви та повідомлення про правопорушення або події

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Загальні положення щодо порядку реагування на заяви та повідомлення про правопорушення або події.
2. Основні терміни, що використовуються під час реагування на заяви та повідомлення про правопорушення або події.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного

заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Загальні положення щодо порядку реагування на заяви та повідомлення про правопорушення або події.

При вивченні даного питання необхідно звернути увагу на нормативно-правові приписи, що визначають підстави та порядок реагування на заяви та повідомлення про правопорушення або події, зокрема відповідні накази МВС України. Необхідно здійснити аналіз основних термінів, що використовуються у межах даних суспільних відносин. Необхідно врахувати, що строк оперативного інформування обчислюється з моменту надходження до органів (підрозділів) поліції первинних відомостей (повідомлення телефоном або іншими видами зв'язку, усної чи письмової заяви, матеріалів з інших правоохоронних органів тощо) про вчинення правопорушення або виникнення події. Також слід звернути увагу на те, що з урахуванням отриманої від заявника (інших джерел) інформації про вид, ступінь тяжкості, стадію та наслідок правопорушення або події, їх завершеності (закінченості), часу, який минув після вчинення правопорушення або виникнення події, місця перебування правопорушника та його суспільної небезпеки, заяви (повідомлення) поділяються на відповідні різновиди: Альфа, Бета, Гамма, Дельта.

2. Основні терміни, що використовуються під час реагування на заяви та повідомлення про правопорушення або події.

Необхідно встановити нормативно-правові акти, в яких міститься визначення основних термінів, що використовуються у межах даних суспільних відносин щодо реагування на заяви та повідомлення про правопорушення або події. При цьому врахувати, що окрім відомчих нормативно-правових актів такі терміни вживаються в значеннях, наведених у Кодексі цивільного захисту України, Законі України "Про телекомунікації", Правилах надання та отримання телекомунікаційних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2012 року № 295, Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженій наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23 травня 2017 року № 440, зареєстрованій у Міністерстві юстиції України 15 червня 2017 року за № 750/30618, Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 08 лютого 2019 року № 100, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 05 березня 2019 року за № 223/33194, Порядку застосування електронних засобів контролю, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від

08 червня 2017 року № 480, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 14 липня 2017 року за № 860/30728, Національному плані нумерації України, затверджену наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 23 листопада 2006 року № 1105, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2006 року за № 1284/13158.

Завдання № 1:

Курсанти діляться на групи по 3 або 4 особи та на практиці відпрацьовують порядок прийому-здачі чергування черговими частинами та основні положення підготовки службових нарядів та оперативного управління ними. З метою закріплення теоретичних навичок, курсанти складають протокол прийняття заяви про кримінальне правопорушення та іншу подію (Додаток 2 до Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події (пункт 3 розділу II))

Завдання № 2:

Посилаючись на відповідні нормативно-правові приписи, законспектувати визначення основних понять, які використовуються в межах поліцейської діяльності щодо реагування на правопорушення та інші події: ПНП, автоматизовані робочі місця користувачів, група реагування патрульної поліції (ГРПП), диспетчер, зона оперативного реагування наряду поліції, інформаційна довідка про правопорушення або подію, наряд поліції, оперативне інформування, оперативне реагування, орган (підрозділ) поліції, підрозділ «102», повторні заяви і повідомлення, посадова особа, уповноважена на здійснення прийому, опрацювання та реєстрації заяв і повідомлень про правопорушення або події, працівник підрозділу «102», реєстрація правопорушення або події, сектор реагування патрульної поліції (СРПП), слідчо-оперативна група (СОГ). Визначення вищенаведених понять необхідно законспектувати.

Практичне заняття № 2: Алгоритм дій поліцейського на місці події

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо основних завдань органів (підрозділів) поліції щодо реагування на правопорушення або події та оперативного інформування чергових служб вищого рівня, а також обов'язків оперативного чергового територіального (відокремленого) підрозділу ГУНП щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події та оперативного інформування чергової частини вищого рівня.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Основні завдання органів (підрозділів) поліції щодо реагування на правопорушення або події та оперативного інформування чергових служб вищого рівня.
2. Правовий статус оперативного чергового територіального (відокремленого) підрозділу ГУНП щодо реагування на заяви і

повідомлення про правопорушення або події та оперативного інформування чергової частини вищого рівня.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Основні завдання органів (підрозділів) поліції щодо реагування на правопорушення або події та оперативного інформування чергових служб вищого рівня.

З'ясувати та законспектувати обов'язки посадових осіб органів (підрозділів) поліції під час реагування на правопорушення або події. При вивченні даного питання врахувати, що заяви і повідомлення про правопорушення або події працівниками чергової служби органів (підрозділів) поліції реєструються в інформаційних ресурсах системи ІПНП. У разі технічної несправності системи ІПНП направлення нарядів поліції та керування ними здійснюється за допомогою інших видів зв'язку. Особливу увагу звернути на те, що поліцейський незалежно від місця перебування, територіального чи структурного підпорядкування після отримання доручення диспетчера або оперативного чергового щодо реагування на правопорушення або подію зобов'язаний негайно вжити всіх необхідних заходів щодо безумовного виконання такого доручення.

2. Обов'язки оперативного чергового територіального (відокремленого) підрозділу ГУНП щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події та оперативного інформування чергової частини вищого рівня.

При вивченні даного питання необхідно звернути увагу на те, що оперативний черговий ТВП, заступаючи на чергування разом із відповідальним по ТВП (начальником СРПП), має перевірити наявність у нарядів поліції та працездатність планшетних пристроїв, відповідність даних, унесених у розстановку нарядів поліції: прізвище старшого наряду, абонентський номер, режим несення служби, номерний знак службового автомобіля тощо. У разі відсутності (несправності) планшетного пристрою, нестійкого рухомого (мобільного) зв'язку оперативний черговий має зв'язатися з нарядом поліції за допомогою телефону або радіозв'язку та здійснити перевірку. При цьому законодавством визначено обов'язки оперативного чергового ТВП при

отриманні телефоном повідомлення про правопорушення або подію (електронне повідомлення про правопорушення або подію через систему ІПНП). Слід врахувати, що при організації реагування на правопорушення або події нарядом поліції з використанням планшетних пристроїв оперативний черговий ТВП повинен зробити послідовність певних дій.

Завдання № 1:

Курсанти діляться на 5 груп, кожна з яких відпрацьовує алгоритм орієнтовних невідкладних дій працівника чергової служби за наступних обставин: 1. Розбій, грабїж, 2. Виявлення вибухонебезпечних предметів (речовин, механізмів), 3. Масові заворушення, 4. Хуліганство, 5. Дорожньо-транспортна пригода, 6. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин, 7. Розшук дітей, 8. Розшук осіб, які заблукали в лісі, 9. Пожежа, 10. Втеча осіб з-під конвою поліції, з ізолятора тимчасового тримання або з кімнати для затриманих.

Завдання № 2:

Курсанти діляться на групи по 3 або 4 особи та на практиці відпрацьовують порядок прийому-здачі чергування черговими частинами та основні положення підготовки службових нарядів та оперативного управління ними.

Практичне заняття № 3: Алгоритм дій поліцейського на місці події

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо правового статусу підрозділів «102» та їх працівників, зокрема їх прав та обов'язків в частині приймання та реєстрації заяв і повідомлень про правопорушення або події та реагування на них. Закріпити практичні знання в частині роботи диспетчера щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Правовий статус підрозділів «102» та їх працівників.
2. Правовий статус диспетчера.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Правовий статус підрозділів «102» та їх працівників.

Під час вивчення даного питання врахувати, що Робочі місця працівників підрозділів «102» та диспетчерів розміщуються в приміщеннях ГУНП. Приймання екстрених викликів підрозділом «102» здійснюється централізовано зі всієї території обслуговування відповідного ГУНП. При цьому кожен працівник підрозділу «102», диспетчер чергової зміни та службова особа підрозділу електронного моніторингу добового наряду забезпечується відповідним автоматизованим робочим місцем та повинен мати авторизований доступ до системи ІПНП. Окремо охарактеризувати режими, в яких працює спеціалізоване програмне забезпечення АРМ «оператор «102» системи ІПНП. Звернути увагу на те, що заяви та повідомлення про правопорушення або події до органів (підрозділів) поліції, крім скороченого номера «102», можуть надходити за допомогою інших видів зв'язку, інтеграцію яких із системою ІПНП дозволено поліції. Бути готовим навести перелік прав та обов'язків посадової особи, уповноваженої на здійснення прийому, опрацювання та реєстрації заяв і повідомлень громадян про правопорушення або події, у разі надходження за скороченим номером телефону «102» заяви або повідомлення про правопорушення або подію

2. Правовий статус диспетчера.

При вивченні даного питання необхідно звернути увагу на те, що диспетчером є старший інспектор з особливих доручень, старший інспектор, інспектор управління організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування ГУНП, уповноважений на здійснення управління нарядами поліції, у тому числі за допомогою автоматизованого робочого місця системи ІПНП, з метою оперативного реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події. При цьому звернути увагу на те, що існують різні алгоритми дії диспетчера після отримання повідомлення про правопорушення або подію, що віднесені до відповідної категорії. У залежності від цього будуть відрізнятися права й обов'язки диспетчера щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події.

Завдання:

Скласти схему отримання й подальшої передачі інформації про правопорушення або подію за номером телефону «102» в залежності від фабули:

- 1) повідомлення про вчинення кримінального правопорушення (крадіжка, вбивство);
- 2) повідомлення про адміністративне правопорушення (дрібне хуліганство, жорстоке поводження з тваринами, ДТП);
- 3) повідомлення про адміністративне правопорушення, при опрацюванні якого встановлено ознаки кримінального правопорушення (жорстоке поводження з тваринами, ДТП).

Ситуативне завдання:

Близько 21.00 батько зателефонував на номер скороченого екстреного виклику «102» та повідомив, що син побив його та матір. При прибутті на місце події:

Батько відкриває двері. В квартирі знаходяться мати та дорослий син в стані сп'яніння – сидить на кухні за столом, п'є горілку. Мати каже, що син побив батька та погрожував їй. Син веде себе агресивно, поліцейським не підкорюється, вимоги не виконує, затриманню опирається. У разі порушення патрульними заходів особистої безпеки – скоїти напад. Поведінка неконтрольована з перепадами настрою. Батько сприяє затриманню сина, намагається завдати йому удари. Продемонструвати алгоритм дій під час зазначеної фабули зі складанням необхідних процесуальних документів.

Практичне заняття № 4: Алгоритм дій поліцейського на місці події

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо оперативного чергового ГУНП щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події та оперативного інформування чергової частини вищого рівня, а також правового статусу оперативного чергового Департаменту організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події та оперативного інформування керівництва поліції.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Правовий статус оперативного чергового ГУНП щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події та оперативного інформування чергової частини вищого рівня.

2. Правовий статус оперативного чергового Департаменту організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події та оперативного інформування керівництва поліції.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання

1. Правовий статус оперативного чергового ГУНП щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події та оперативного інформування чергової частини вищого рівня.

Оперативний черговий ГУНП є старшим оперативним керівником усіх працівників чергової служби ГУНП, чергових служб ТВП, а також усіх нарядів поліції (у тому числі міжрегіональних територіальних органів), які виконують на території обслуговування завдання з охорони публічної безпеки і порядку, запобігання правопорушенням та їх припинення, установлення та затримання осіб, що їх учинили, а також подолання наслідків надзвичайних ситуацій. При підготовці до питання слід врахувати, що законодавством передбачено різний порядок дій оперативного чергового ГУНП після отримання повідомлення про правопорушення або подію, які віднесено до відповідної категорій. Це стосується й його обов'язків в частині отримання інформації про резонансні кримінальні правопорушення або надзвичайні події, які мали місце на території оперативного обслуговування. За результатами добового чергування оперативний черговий узагальнює інформацію про недоліки в роботі підрозділів "102", диспетчерів, чергових служб і нарядів поліції з реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події, яку щодня під час приймання-здачі чергування окремим рапортом доповідає начальникові ГУНП (особі, яка виконує його обов'язки).

2. Правовий статус оперативного чергового Департаменту організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події та оперативного інформування керівництва поліції.

У межах даного питання звернути увагу на те, що оперативний черговий чергової частини поліції є старшим оперативним керівником усіх нарядів та працівників поліції, залучених до реагування на правопорушення або події, забезпечення публічної безпеки і порядку, запобігання правопорушенням та їх припинення, установлення та затримання осіб, що їх учинили, а також подолання наслідків надзвичайних ситуацій. При цьому оперативний черговий чергової частини поліції, отримавши від чергової служби ГУНП (або з інших джерел, у тому числі шляхом ініціативного пошуку та моніторингу засобів масової інформації) інформацію про резонансне кримінальне правопорушення чи надзвичайну подію, зобов'язаний вчинити послідовність законодавчо визначених дій. Після отримання повідомлення про правопорушення або подію, яке надійшло телефоном або іншим шляхом, чи самостійного виявлення з іншого джерела обставин, які можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, оперативний черговий чергової частини поліції зобов'язаний організувати внесення інформації про отримане повідомлення до системи ПНП та проконтролювати направлення диспетчером ГУНП, на території обслуговування якого вчинено правопорушення або сталася подія, наряду поліції. Під час особистого звернення заявника до центрального органу управління поліції оперативний черговий чергової частини поліції повинен організувати прийняття заяви про правопорушення або подію, унесення

відомостей до системи ІПП, проконтролювати направлення диспетчером ГУНП, на території обслуговування якого вчинено правопорушення або сталася подія, наряду поліції, а також повідомити заявнику реєстраційний номер звернення та видати талон-повідомлення.

Завдання № 1:

Визначити та законспектувати алгоритм орієнтовних невідкладних дій працівника чергової служби при вчиненні наступних правопорушень:

- 1) убивство;
- 2) виявлення трупа;
- 3) розбій, грабіж.

Завдання № 2:

Визначити та законспектувати алгоритм орієнтовних невідкладних дій працівника чергової служби при вчиненні наступних правопорушень:

- 1) терористичний акт або злочин із застосуванням вибухівки;
- 2) анонімне повідомлення про закладення вибухівки;
- 3) виявлення вибухонебезпечних предметів (речовин, механізмів).

Завдання № 3:

Визначити та законспектувати алгоритм орієнтовних невідкладних дій працівника чергової служби при вчиненні наступних правопорушень:

- 1) затримання особи, яка чинить збройний опір;
- 2) масові заворушення;
- 3) напад на орган (підрозділ) поліції.

Практичне заняття № 5: Алгоритм дій поліцейського на місці події

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо правового статусу керівників органів (підрозділів) поліції щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події та оперативного інформування чергової служби вищого рівня, а також правового статусу окремих посадових осіб органів (підрозділів) поліції, які здійснюють планування сил та засобів, залучених до реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Правовий статус керівників органів (підрозділів) поліції щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події та оперативного інформування чергової служби вищого рівня.

2. Правовий статус окремих посадових осіб органів (підрозділів) поліції, які здійснюють планування сил та засобів, залучених до реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання

1. Правовий статус керівників органів (підрозділів) поліції щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події та оперативного інформування чергової служби вищого рівня.

При вивченні даного питання звернути увагу на те, що за організацію реагування на повідомлення про правопорушення або події, достовірність, повноту і своєчасність подання інформації до чергової служби вищого рівня, інших органів державної влади відповідають начальники органів (підрозділів) поліції або особи, які виконують їх обов'язки. При цьому законодавством встановлено перелік керівників органів (підрозділів) поліції, які виїжджають на місце події задля організації належного реагування на правопорушення або події, подолання наслідків надзвичайних ситуацій, забезпечення взаємодії з іншими правоохоронними органами, органами державної влади та місцевого самоврядування, своєчасного інформування. Врахувати, що при отриманні доповіді оперативного чергового про надходження анонімного повідомлення щодо загрози безпеці громадян, знищення (пошкодження) об'єктів власності або можливого вчинення терористичного акту начальник органу поліції, особа, яка виконує його обов'язки, або відповідальний від керівництва органу поліції (з урахуванням інформації, отриманої від підрозділів кіберполіції, карного розшуку, вибухотехнічної служби, інших підрозділів поліції) приймає рішення про порядок реагування (види, кількість нарядів, які потрібно направити на місце події, та необхідність проведення евакуаційних заходів).

2. Правовий статус окремих посадових осіб органів (підрозділів) поліції, які здійснюють планування сил та засобів, залучених до реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події.

У межах даного питання звернути увагу на те, що щотижня (рекомендовано щоп'ятниці на наступний тиждень) старші служб ГУНП, ТВП, відповідальні посадові особи управлінь патрульної поліції Департаменту патрульної поліції Національної поліції України, органів поліції охорони Національної поліції України надають до чергової частини затверджені графіки чергування поліцейських підпорядкованих служб, що заступають у складі нарядів поліції, на наступний тиждень. Відповідальні по ТВП (начальники СРПП), відповідальні посадові особи управлінь превентивної діяльності (далі - УПД) ГУНП, УПП, УПО щодня, до заступання на службу нарядів, уносять до

системи ПНП перевірені відомості про наряди поліції (у тому числі СОГ), які будуть чергувати. Керівники УПД, УПП, СРПП з огляду на наявну штатну чисельність працівників, які виконують функції з охорони публічної безпеки і порядку, урахувавши оперативну обстановку, визначають максимальну кількість нарядів, які можуть вийти на службу. Ця кількість фіксується в системі ПНП. Керівники підрозділів превентивної діяльності ТВП щодня вносять до системи ПНП інформацію стосовно дільничних офіцерів поліції (прізвище, ім'я, по батькові, абонентський номер, місцезнаходження поліцейської станції, територія обслуговування тощо) та контролюють своєчасність її оновлення.

Завдання № 1:

Визначити та законспектувати алгоритм орієнтовних невідкладних дій працівника чергової служби при вчиненні наступних правопорушень:

- 1) захоплення заручників;
- 2) групове порушення публічного (громадського) порядку або хуліганство із застосуванням зброї;
- 3) крадіжка зброї, вибухових, радіоактивних та отруйних речовин.

Завдання № 2:

Визначити та законспектувати алгоритм орієнтовних невідкладних дій працівника чергової служби при вчиненні наступних правопорушень:

- 1) Надходження сигналу «Тривога» зі складу вибухових речовин і матеріалів, фінансових установ, музеїв та інших об'єктів з матеріальними цінностями;
- 2) виявлення радіоактивних або отруйних речовин;
- 3) розшук дітей.

Завдання № 3:

Визначити та законспектувати алгоритм орієнтовних невідкладних дій працівника чергової служби при вчиненні наступних правопорушень:

- 1) розшук осіб, зниклих безвісти;
- 2) стихійне лихо;
- 3) застосування зброї поліцейським.

Практичне заняття № 6: Алгоритм дій поліцейського на місці події

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо порядку дій нарядів патрульної поліції, груп реагування патрульної поліції та інших нарядів поліції, залучених до реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події, а також організації дій працівників слідчо-оперативної групи щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Порядок дій нарядів патрульної поліції, груп реагування патрульної поліції та інших нарядів поліції, залучених до реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події

2. Порядок організації дій працівників слідчо-оперативної групи щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події
Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання

1. Порядок дій нарядів патрульної поліції, груп реагування патрульної поліції та інших нарядів поліції, залучених до реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події

Під час вивчення питання врахувати, що працівникам, що перебувають у складі наряду патрульної поліції, ГРПП, УПО, іншого наряду поліції, залученого до системи оперативного реагування, у разі отримання від диспетчера (оперативного чергового) завдання про здійснення реагування на правопорушення або подію, які віднесені до відповідної категорій, необхідно вчинити комплекс законодавчо визначених дій. При цьому встановлено рекомендований час прибуття наряду поліції на місце події з моменту призначення наряду для реагування на правопорушення або подію (з урахуванням середньої швидкості руху автомобіля 40 - 50 км/год). При цьому в разі ускладнення погодних умов, дорожньої обстановки та особливостей місцевості або інших непередбачуваних обставин загальний строк прибуття наряду поліції на місце вчинення правопорушення або події не повинен перевищувати часу, мінімально необхідного для подолання відстані від місця знаходження наряду поліції до місця події. При отриманні нарядом поліції завдання диспетчера ГУНП (оперативного чергового ТВП) щодо здійснення оперативного реагування на правопорушення або подію під час виконання ним «службового завдання», його виконання негайно припиняється та здійснюються всі необхідні заходи щодо безумовного виконання доручення диспетчера ГУНП (оперативного чергового ТВП).

2. Порядок організації дій працівників слідчо-оперативної групи щодо реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події

У межах даного питання звернути увагу на те, що слідчо-оперативна група (СОГ) – це організаційна форма взаємодії слідчих (дізнавачів), працівників оперативних та інших підрозділів поліції з метою виявлення, фіксації, вилучення слідів кримінального правопорушення, речових доказів, установлення свідків та потерпілих, встановлення осіб, які його вчинили,

з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження. Працівникам і поліцейським, що перебувають у складі СОГ, у разі отримання від диспетчера (оперативного чергового) за допомогою планшетного пристрою або іншим шляхом завдання про здійснення реагування на правопорушення або подію, необхідно вчинити законодавчо визначений перелік дій. При цьому за відсутності (несправності) планшетного пристрою, нестійкого рухомого (мобільного) зв'язку інформацію в системі ПНП про "призначення", "прийняття", "прибуття" та «виконання» завдання, результати виїзду на місце події та вжиті заходи вносить диспетчер (оперативний черговий) після доповіді слідчого (дізнавача) або уповноваженого старшим СОГ працівника

Ситуативне завдання. Інспектор патрульної поліції Васін В.М. затримав громадянина Опркіна Л.П. за керування ним легковим автомобілем у стані сп'яніння, вилучив у нього посвідчення водія і склав протокол, який потім, із іншими матеріалами справи, передав до суду. Правопорушник працює водієм у таксомоторному парку.

Чи правомірні дії працівника підрозділу Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху?

3) крадіжка зброї, вибухових, радіоактивних та отруйних речовин.

Завдання:

Визначити який склад слідчо-оперативної групи має бути направлений на місце події при надходженні інформації про вчинення наступних правопорушень:

- ДТП;
- побутове вбивство;
- крадіжка;
- розбійний напад;
- домашнє насильство.

Практичне заняття № 7: Алгоритм дій поліцейського на місці події

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо реагування нарядів поліції на правопорушення або події, які не містять ознак кримінального правопорушення. Відпрацювати практичні навички щодо здійснення організаційних заходів стосовно забезпечення оперативного реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Організація реагування нарядів поліції на правопорушення або події, які не містять ознак кримінального правопорушення

2. Організаційні заходи щодо забезпечення оперативного реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання

1. Організація реагування нарядів поліції на правопорушення або події, які не містять ознак кримінального правопорушення.

Під час вивчення питання визначити склад правопорушень, які не містять ознак кримінального правопорушення. При цьому врахувати, що в разі якщо заява чи повідомлення про адміністративне правопорушення або подію не потребує додаткової перевірки, поліцейський за допомогою планшетного пристрою доповнює первинну інформацію в системі ІППВ відомостями про обставини події, ужиті заходи та зазначає, що звернення розглянуто на місці або відомості про подію не підтвердилися. У разі наявності заявника або свідків адміністративного правопорушення чи події поліцейські здійснюють їх опитування, уносять відомості про абонентський номер заявника та адресу електронної пошти, а також зручний для нього спосіб отримання відповіді про результати розгляду заяви чи повідомлення (поштою, електронною поштою). У разі відсутності технічної можливості внести зазначені відомості до системи ІППВ поліцейський викладає необхідну інформацію в рапорті, який подає оперативному черговому підрозділу поліції, на території обслуговування якого відбулася подія. Відомості про результати розгляду заяви чи повідомлення про адміністративне правопорушення або подію вносяться уповноваженою посадовою особою до системи ІППВ, а відповіді надаються заявникам у зазначений ними спосіб.

2. Організаційні заходи щодо забезпечення оперативного реагування на заяви і повідомлення про правопорушення або події.

У межах даного питання звернути увагу на те, що для підтримання постійної готовності сил і засобів поліції до реагування на повідомлення про правопорушення або події в органах (підрозділах) поліції відповідно до вимог Інструкції чергової служби призначаються відповідальні по органу (підрозділу) поліції. Для забезпечення реагування на повідомлення про правопорушення або події в органах (підрозділах) поліції формуються наряди поліції в кількості, необхідній для своєчасного їх прибуття на місце події, з урахуванням наявної штатної чисельності. Наряди поліції несуть службу відповідно до графіків чергувань, затверджених у встановленому порядку керівниками органів (підрозділів) поліції або особами, які виконують їх обов'язки, а в разі

ускладнення оперативної обстановки до несення служби долучаються додаткові наряди поліції за рішенням керівників органів (підрозділів) поліції. Поліцейські чергової служби органів (підрозділів) поліції та поліцейські, залучені до складу нарядів поліції, повинні нести службу у визначеному однострої, мати при собі службове посвідчення та спеціальний жетон. Склад СОГ формується відповідно до вимог Інструкції з організації взаємодії. Поліцейські чергової служби органів (підрозділів) поліції під час чергування озброюються пістолетами з двома спорядженими магазинами, а поліцейські, що входять до складу нарядів поліції, крім зазначеного озброєння, - ще й засобами індивідуального захисту (бронежилетом та захисним шоломом), активної оборони (гумовим або пластиковим кийком, засобами, спорядженими речовинами сльозогінної та дратівної дії, засобами обмеження рухомості). За необхідності з дозволу начальника органу (підрозділу) поліції їм можуть видаватися автоматична зброя та інші спеціальні засоби, визначені Законом України «Про Національну поліцію».

Ситуативне завдання № 1:

4 січня 2024 року о 13.45 до чергової частини ГУНП зателефонував громадянин, начальник служби безпеки ТРЦ і повідомив, що в торговельному залі біля однієї з секцій виявлено предмет, схожий на вибуховий пристрій із годинниковим механізмом.

До якої категорії належить таке повідомлення? Які дії повинен вчинити оперативний черговий у цій ситуації, який їх порядок?

Ситуативне завдання № 2:

Інспектори патрульної поліції Походенько та Соловко під час патрулювання, в парку Шевченка виявили громадянина Суслова, який сидів на лавці і розпивав пиво. Інспектор патрульної поліції Походенько склав на гр. Суслова протокол про адміністративне правопорушення за ч. 1 ст.178 КУпАП та виніс постанову про накладення адміністративного стягнення у вигляді попередження.

Визначте правомірність дій патрульного поліції Походенько.

Практичне заняття № 8: Алгоритм дій поліцейського на місці події

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо порядку збирання, опрацювання та подання інформації в ГУНП, ТВП поліції. Сформувати практичні навички щодо збирання, оброблення та подання інформації в центральному органі управління поліції.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Порядок збирання, опрацювання та подання інформації в ГУНП, ТВП поліції.

2. Порядок збирання, оброблення та подання інформації в центральному органі управління поліції

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання

1. Порядок збирання, опрацювання та подання інформації в ГУНП, ТВП поліції.

Інформування чергової частини поліції про резонансні кримінальні правопорушення чи надзвичайні події здійснюється через чергові служби ГУНП, ТВП автоматично в електронному вигляді шляхом проставлення диспетчером (оперативним черговим) відповідної позначки в системі ІППП. При встановленні таких ознак поліцейськими, які першими прибули на місце події, старший наряду за допомогою планшетного пристрою проставляє відповідну відмітку в системі ІППП. У разі відсутності технічної можливості інформація передається телефонним або іншим видом зв'язку до чергової служби вищого рівня. Під час відпрацювання місця події слідчий (дізнавач) або визначений ним член СОГ, старший ГРПП чи іншого наряду поліції з метою належного інформування чергової служби негайно передає додаткові уточнювальні дані про резонансне кримінальне правопорушення чи надзвичайну подію, попередню кваліфікацію правопорушення згідно з Кримінальним кодексом України. Під час виникнення подій, які мають тривалий характер, оперативного чергового (диспетчера) інформують про їх розвиток через кожну годину, а в разі ускладнення - негайно. Якщо в ході досудового розслідування встановлено, що про обставини вчинення кримінального правопорушення необхідно інформувати центральний орган управління поліції, за своєчасність подання інформації до чергової служби органу (підрозділу) поліції відповідає безпосередньо керівник органу досудового розслідування (дізнання) та слідчий (дізнавач), який проводить розслідування.

2. . Порядок збирання, оброблення та подання інформації в центральному органі управління поліції

У межах підготовки до практичного заняття врахувати, що керівники міжрегіональних територіальних органів поліції та їх ТВП у разі надходження до них інформації про резонансне кримінальне правопорушення чи

надзвичайну подію забезпечують невідкладне (попередньо телефоном) інформування Голови Національної поліції України або особи, яка виконує його обов'язки, чергової частини поліції про такі правопорушення або події; якщо така інформація належить до підслідності Державного бюро розслідувань – територіальних управлінь Державного бюро розслідування. При цьому мати на увазі, що під час надходження до чергової частини поліції інформації про резонансне кримінальне правопорушення чи надзвичайну подію оперативний черговий зобов'язаний вчинити законодавчо визначений комплекс дій.

Ситуативне завдання № 1:

Під час патрулювання поліцейський звернув увагу на громадянина, який фотографував місця влучання ракетних снарядів та який побачивши працівника поліції виявив занепокоєння та намагався втекти.

Розвиток подій:

Поліцейський наздогнавши невідомого зупинив його, попросив надати документи, які засвідчують особу. Громадянин почав вчиняти фізичний опір.

Продемонструйте алгоритм дій під час зазначеної фабули зі складанням необхідних процесуальних документів.

Ситуативне завдання № 2:

До чергової частини ГУНП надійшло повідомлення категорії «Бета».

Визначте порядок дій оперативного чергового в цій ситуації. Які повідомлення належать до категорії «Бета»? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти.

Тема 9. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з поліцейськими патрульної поліції (СРПП)

Практичне заняття: Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з поліцейськими патрульної поліції (СРПП)

Навчальна мета заняття: поглибити знання та сформувати практичні навички в сфері взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з поліцейськими патрульної поліції (СРПП).

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Форми взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з поліцейськими патрульної поліції (сектору реагування патрульної поліції).

2. Взаємодія поліцейських СРПП з підрозділами превентивної діяльності по окремим напрямкам.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Форми взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з поліцейськими патрульної поліції (сектору реагування патрульної поліції).

При вивченні даного питання необхідно врахувати, що одним із основних завдань поліцейських підрозділів превентивної діяльності, що здійснюються ними в межах взаємодії з поліцейськими патрульної поліції (сектору реагування патрульної поліції) є забезпечення публічного порядку і громадської безпеки, запобігання кримінальним, адміністративним правопорушенням. При цьому патрульна поліція (СРПП) є однією з провідних ланок у системі органів правопорядку. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з поліцейськими патрульної поліції (сектору реагування патрульної поліції) може здійснюватися у межах різних форм, як зовнішніх проявів такої діяльності. Зокрема, мову слід вести про таку форму взаємодії як обмін інформацією в межах здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності Національної поліції. У межах реалізації даної форми взаємодії здійснюється реагування на заяви і повідомлення про кримінальні правопорушення та інші події. Також слід назвати спільні патрулювання території обслуговування з метою проведення превентивних заходів з попередження та виявлення правопорушень, забезпечення безпеки дорожнього руху, публічної безпеки та порядку на вулицях, площах тощо. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з поліцейськими патрульної поліції (сектору реагування патрульної поліції) здійснюється задля встановлення місцезнаходження людини, яка безвісти зникла, зокрема дитини.

2. Взаємодія поліцейських СРПП з підрозділами превентивної діяльності по окремим напрямкам.

Одним із підрозділів, що взаємодіє з патрульною поліцією є чергова частина та оператори «102». Взаємодія чергової служби з патрульною службою відбувається постійно, адже чергова служба є важливим структурним елементом, що здійснює організаційно-аналітичне забезпечення та оперативне реагування на вчинені кримінальні правопорушення та інші події. В діяльності патрульного поліцейського служба «102» забезпечує виконання таких завдань, як: оптимізація роботи нарядів поліції; скорочення часу реагування на повідомлення; дотримання якості реагування нарядами поліції; скорочення часу реагування на повідомлення громадян про правопорушення та інші події, за рахунок комунікативних здібностей операторів служби «102». Також патрульна

поліція взаємодія з дільничними офіцерами поліції (ДОП) та поліцейськими офіцерами громади (ПОГ). При цьому слід врахувати, що завданнями ДОП і ПОГ є співпраця з групами реагування патрульної поліції щодо застосування превентивних заходів стосовно осіб, які схильні до вчинення правопорушень та/або перебувають на превентивних обліках поліції. У разі необхідності ГРПП, ДОП та ПОГ проводять спільні патрулювання. Патрульна поліція також взаємодіє з поліцейськими поліції охорони при реагуванні на повідомлення про правопорушення.

Ситуативне завдання № 1:

Поліцейський проводить стабілізаційні заходи на деокупованій території.

Поліцейському необхідно зібрати об'єктивну інформацію про останній події на цій території та колаборантів.

Продемонструйте алгоритм дій поліцейського в даній ситуації. Визначте особливості проведення опитування в межах стабілізаційних заходів. З якими підрозділами поліції може бути здійснена взаємодія та в яких формах?

Ситуативне завдання № 2:

Екіпажу патрульної поліції надійшло повідомлення про те, що в під'їзді будинку лежить громадянин. Прибувши на місце, патрульні поліцейські виявили невідомого громадянина у стані алкогольного сп'яніння, обличчя і руки у якого були у крові, а на голові невелика рана. Громадянка Іванова В. В. повідомила патрульним, що вона бачила, як невідомий в під'їзді підслизнувся і впав.

Дайте юридичну оцінку цій ситуації. Чи належить до повноважень патрульної поліції вжиття заходів у цій ситуації? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти. Як повинні вчинити працівники патрульної поліції в цій ситуації? З якими підрозділами превентивної діяльності поліції можуть взаємодіяти патрульні поліцейські?

Тема 10. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами досудового розслідування, у тому числі на місці скоєння злочину

Практичне заняття: Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами досудового розслідування, у тому числі на місці скоєння злочину

Навчальна мета заняття: поглибити знання та сформувати практичні навички в сфері взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами досудового розслідування по окремим напрямкам діяльності.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Організація взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами досудового розслідування

2. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами досудового розслідування при надходженні до територіального органу поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та реагування на них.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Організація взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами досудового розслідування

Під час вивчення даного питання необхідно врахувати особливості здійснення організації взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами досудового розслідування в залежності від різновиду вчиненого правопорушення. У даному випадку мова, в першу чергу, йде про різний склад СОГ, який буде здійснювати виїзд на місце події. Так, законодавством передбачено особливості організації взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами досудового розслідування при: розслідуванні кримінальних правопорушень, учинених проти життя, здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи; розслідуванні дорожньо-транспортних пригод; розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів; розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері господарської та службової діяльності; розслідуванні кримінальних правопорушень, учинених членами організованих груп та злочинних організацій; розслідуванні кримінальних правопорушень за фактами повідомлення про загрозу безпеці людей, знищення чи пошкодження об'єктів власності, про незаконне поводження зі зброєю, боєприпасами, вибуховими речовинами; розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері використання комп'ютерів, систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку (кіберзлочинів); на стадії судового розгляду кримінальних проваджень.

2. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами досудового розслідування при надходженні до територіального органу поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та реагування на них.

Про надходження до органу, підрозділу поліції заяви або повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення уповноважений працівник чергової

частини зобов'язаний негайно доповісти керівникові органу досудового розслідування (дівзнання), який визначає слідчого (дівзнавача), що здійснюватиме досудове розслідування, а також поінформувати керівника органу, підрозділу поліції. Після надходження до органу, підрозділу поліції інформації про вчинення кримінального правопорушення та внесення інформації до ЄРДР під керівництвом начальника органу, підрозділу поліції здійснюється комплекс першочергових заходів та невідкладних слідчих (розшукових) дій, у тому числі за дорученням слідчого (дівзнавача), спрямованих на встановлення особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, та з'ясування всіх обставин події. СОГ створюються при чергових частинах органів та підрозділів поліції. Склад цих груп формується з числа працівників поліції відповідно до графіка чергування, затвердженого керівником органу, підрозділу поліції та погодженого з керівником органу досудового розслідування (дівзнання). До складу СОГ включаються слідчий (дівзнавач), працівник оперативного підрозділу, інспектор-криміналіст (технік-криміналіст), а також (за необхідності) кінолог зі службовим собакою.

Ситуативне завдання № 1:

До екіпажу патрульної поліції від оперативного чергового надійшло повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду, в результаті якої люди не отримали тілесні ушкодження. При прибутті на місце події до патрульних поліцейських звернулась один з пасажирів транспортного засобу та поскаржився на погане самопочуття, попросивши викликати йому швидку.

Як повинен діяти екіпаж патрульної поліції у цій ситуації? Який термін прибуття наряду поліції на місце ДТП?

Ситуативне завдання № 2: До відділення поліції надійшло повідомлення від гр. Саєнко Л.О. про зникнення її неповнолітньої доньки. За цим фактом відомості про кримінальне правопорушення за ознаками ст. 115 КК України внесено до ЄРДР. Слідчий надав доручення кримінальній поліції у взаємодії з інспектором ювенальної превенції вжити заходів із метою отримання інформації щодо її можливого місцезнаходження. Інспектор ювенальної превенції відмовився вживати будь-яких заходів, оскільки є кримінальне провадження, а підрозділи ювенальної превенції не здійснюють заходів у межах КПК України.

Дайте юридичну оцінку ситуації. Чи правомірна відповідь працівника інспектора ювенальної превенції? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти.

Тема 12. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з громадськістю, органами державної влади та місцевого самоврядування у профілактиці правопорушень

Практичне заняття: Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з громадськістю, органами державної влади та місцевого самоврядування у профілактиці правопорушень

Навчальна мета заняття: поглибити знання та сформувати практичні навички в сфері взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з громадськістю, органами державної влади та місцевого самоврядування у профілактиці правопорушень.

Кількість годин – 1 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. НПА, що містять матеріальні норми щодо профілактики адміністративних правопорушень і створюють підстави для взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами державної влади та місцевого самоврядування.

2. Форми та методи взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами державної влади та місцевого самоврядування щодо профілактики правопорушень.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. НПА, що містять матеріальні норми щодо профілактики адміністративних правопорушень і створюють підстави для взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами державної влади та місцевого самоврядування.

Під час вивчення даного питання необхідно врахувати особливості нормативно-правової регламентації діяльності Національної поліції в цілому. При цьому звернути увагу на те, що в даному випадку слід проаналізувати нормативно-правові акти, які можуть безпосередньо не стосуватися поліцейської діяльності, оскільки їх дія буде спрямована на регламентацію діяльності інших органів державної влади й органів місцевого самоврядування. Так, наприклад, мову слід вести про Закон України «Про Службу безпеки України», Закон України «Про Державне бюро розслідувань» або ж Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про місцеві державні адміністрації», тощо. При цьому ст. 5 Закону України «Про

Національну поліцію» передбачено, що поліція у процесі виконання покладених на неї завдань взаємодіє з органами правопорядку та іншими органами державної влади, а також органами місцевого самоврядування відповідно до закону та інших нормативно-правових актів.

2. Форми та методи взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з органами державної влади та місцевого самоврядування щодо профілактики правопорушень.

При опрацюванні даного питання слід врахувати, що взаємодія – це певна організаційна діяльність, що передбачає узгоджені за завданнями, напрямками та часом різноманітні дії в інтересах досягнення спільної мети. Поліцейські підрозділи превентивної діяльності у процесі своєї здійснення своїх завдань і функцій відповідно до закону та інших нормативно-правових актів взаємодіє з: правоохоронними органами України, іншими органами державної влади. При цьому правоохоронний орган – це юрисдикційний орган, уповноважений державою виконувати в установленому законом порядку функції або завдання з охорони права та правопорядку, розслідування або запобігання порушень права, відновлення порушеного права, захисту національної (державної) безпеки, підтримання правопорядку та забезпечення стану законності. Взаємодія органів поліції з іншими органами публічної влади може здійснюватися шляхом: взаємодії у зв'язку з виконанням органами поліції передбачених законодавством завдань; взаємодії під час здійснення контролю органами публічної влади за діяльністю органів поліції, тощо. При опрацюванні даного питання слід врахувати дію принципу взаємодії з населенням на засадах партнерства.

Ситуативне завдання № 1:

Відділ безпеки дорожнього руху Управління патрульної поліції отримав звернення з проханням погодити тимчасову схему організації дорожнього руху при проведенні будівництва на вулиці Перемоги. Під час ознайомлення з наданими документами, а саме з проектом організації дорожнього руху на період будівництва, інспектори виїхали за згаданою адресою для детального розгляду звернення.

Дайте юридичну оцінку ситуації. Чи належить до повноважень патрульної поліції погодження схем організації дорожнього руху? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти.

Ситуативне завдання № 2:

До керівника одного з підрозділів патрульної поліції звернулися громадські активісти й повідомили про неправомірність дій наряду патрульної поліції, що, переслідуючи автомобіль, самі порушили правила дорожнього руху: проїхали на заборонний сигнал світлофору. Керівник патрульної поліції відповів, що працівники патрульної поліції у виняткових випадках можуть не дотримуватися вимог правил дорожнього руху.

Дайте юридичну оцінку цій ситуації. Чи правомірною є відповідь керівника патрульної поліції? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти.

Тема 13. Взаємодія підрозділів превентивної діяльності з громадськими формуваннями з охорони громадського (публічного) порядку та державного кордону у сфері забезпечення публічної безпеки та правопорядку

Практичне заняття: Взаємодія підрозділів превентивної діяльності з громадськими формуваннями з охорони громадського (публічного) порядку та державного кордону у сфері забезпечення публічної безпеки та правопорядку

Навчальна мета заняття: поглибити знання та сформувати практичні навички в сфері взаємодії підрозділів превентивної діяльності з громадськими формуваннями з охорони громадського (публічного) порядку та державного кордону у сфері забезпечення публічної безпеки та правопорядку.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Участь громадян в охороні публічного порядку та забезпеченні публічної безпеки.
2. Форми взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з громадськими формуваннями.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Участь громадян в охороні публічного порядку та забезпеченні публічної безпеки.

Обов'язковою умовою ефективної діяльності поліції у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави та протидії злочинності є організація взаємодії органів поліції з громадськими формуваннями та населенням. Статус і роль громадських формувань, що виконують завдання у сфері охорони публічного порядку, механізм їх створення та реєстрації, форми і методи роботи визначає Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і

державного кордону». Норми цього закону регулюють питання набуття громадянами членства у громадських об'єднаннях, встановлюють їх права і обов'язки, а також визначають засади правових гарантій та соціального захисту осіб, залучених до охорони громадського порядку. Законом встановлені певні обмеження щодо членства у громадських формуваннях з охорони громадського порядку і державного кордону у сфері забезпечення публічної безпеки та правопорядку. Члени таких громадських формувань можуть брати участь у забезпеченні правопорядку лише після проходження відповідної правової та спеціальної підготовки і за умови одержання в органі місцевого самоврядування посвідчення члена громадського формування і нарукавної пов'язки.

2. **Форми взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з громадськими формуваннями.**

Основними формами взаємодії органів поліції з громадськими формуваннями з охорони громадського порядку та державного кордону у сфері забезпечення публічної безпеки та правопорядку можна визначити такі: обмін інформацією про стан публічної безпеки та правопорядку; спільне планування та проведення заходів щодо забезпечення охорони публічної безпеки і правопорядку; надання громадськими формуваннями підтримки органам поліції у виконанні покладених на них завдань щодо забезпечення публічної безпеки та правопорядку; навчання працівниками органів поліції членів громадських формувань методам і формам профілактики правопорушень; проведення працівниками органів поліції роботи щодо правового навчання членів громадських формувань, надання їм методичної та іншої допомоги; направлення громадськими формуваннями матеріалів про правопорушення в органи поліції, якщо при розгляді справи про правопорушення громадське формування буде переконане у необхідності притягнення правопорушника до кримінальної або адміністративної відповідальності.

Ситуативне завдання № 1:

Поліцейські, здійснюючи патрулювання вулиць міста разом з представниками громадської організації з охорони громадського порядку й державного кордону, затримали чоловіка, який гучно лаявся й ображав перехожих. При цьому член громадської організації застосував фізичну силу для того, щоб порушника громадського порядку доставити до відділку поліції.

З'ясуйте, чи має право представник громадської організації застосовувати заходи фізичного впливу до правопорушників.

Ситуативне завдання № 2:

Чи мав дільничний офіцер поліції Філінов М.Р. право зайти на присадибну ділянку, у дім громадянина Зайченко С.С. (без його дозволу), оглянути житлові та господарські приміщення, посилаючись на те, що за отриманою інформацією гр. Зайченко займається продажем самогону і має апарат для його виготовлення (ст.176 КпАП України)?

Чи законні дії дільничного офіцера поліції? Прокоментуйте зазначену ситуацію, та здійсніть її юридичний аналіз. Чи можна в даному випадку залучити представників громадськості?

Тема 13. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з підрозділами кримінальної поліції щодо проведення превентивної роботи з особами, схильними до вчинення правопорушень

Практичне заняття: Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з підрозділами кримінальної поліції щодо проведення превентивної роботи з особами, схильними до вчинення правопорушень

Навчальна мета заняття: поглибити знання та сформувані практичні навички в сфері взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності з підрозділами кримінальної поліції щодо проведення превентивної роботи з особами, схильними до вчинення правопорушень.

Кількість годин – 1 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з підрозділами кримінальної поліції.

2. Елементи (види) взаємодії дільничного офіцера поліції з підрозділами кримінальної поліції.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності з підрозділами кримінальної поліції.

При опрацюванні даного питання треба врахувати, що ДОП та ПОГ здійснюють превентивні заходи щодо осіб, схильних до вчинення правопорушень, та осіб, які перебувають на обліках в органах поліції, із залученням до цієї роботи громадськості, для запобігання вчинення ними правопорушень. ДОП та ПОГ в установленому порядку ініціюють установлення адміністративного нагляду щодо осіб, звільнених із місць позбавлення волі, які

за ознаками судимості підпадають під дію Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі». На підставі аналізу додержання раніше судимими особами встановлених судом обмежень, визначених Законом України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі», ДОП та ПОГ подають керівнику ТВП пропозиції щодо продовження адміністративного нагляду. ДОП та ПОГ у межах компетенції вживають усіх необхідних заходів із метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень. Припиняють виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення. ДОП та ПОГ виявляють на поліцейській ділянці осіб, схильних до вчинення домашнього насильства (кривдників), та вживають превентивних заходів, передбачених законодавством і спрямованих на запобігання правопорушенням, пов'язаним із домашнім насильством та насильством за ознакою статі.

2. Елементи (види) взаємодії дільничного офіцера поліції з підрозділами кримінальної поліції.

Найбільш частіше і тісно ДОП взаємодіють із співробітниками кримінальної поліції, патрульної служби. Варто підкреслити, що побудова роботи дільничних офіцерів поліції за дільничним принципом значно спрощує вирішення питань взаємодії, оскільки дільничні офіцери поліції взаємодіють з кримінальною поліцією за тим же зональним (дільничним) принципом. Необхідно відзначити, що дільничні офіцери поліції повинні прагнути взаємодіяти з іншими підрозділами НП України постійно, проте, там, де результати можуть бути досягнуті силами і засобами одних дільничних офіцерів поліції нераціонально і недоцільно задіяти сили і засоби інших підрозділів НП України. Основні форми взаємодії дільничних офіцерів поліції з іншими підрозділами НП є: спільне прогнозування тенденцій розвитку, динаміки і структури правопорушень, ефективності запобігання правопорушень; спільне планування окремих напрямків діяльності щодо попередження та запобігання правопорушень; спільне проведення заходів щодо виявлення й усунення причин і умов, що сприяють учиненню правопорушень; обмін усною і письмовою інформацією; спільна підготовка і проведення нарад із питань підвищення ефективності роботи щодо попередження та запобігання правопорушень.

Ситуативне завдання № 1:

Дільничний офіцер поліції лейтенант поліції Підозренко А.В., перевіряючи порядок на своїй адміністративній ділянці по вул. Клочківській, зупинив громадянина Зайчікова С.П., який йшов оглядаючись і приховуючи за спиною велику шкіряну сумку. Дільничний офіцер поліції Підозренко вимагав від громадянина Коваленко пред'явити для огляду речі (сумку) на тій підставі, що у будинку №2 по тій же вул. Клочківській три дні тому було вчинено крадіжку з квартири гр. Підько П.Р. Коваленко відмовився пред'явити документи, а також дати можливість оглянути його речі. Тоді поліцейський затримав гр. Зайчікова і доставив його до свого службового приміщення і склав протокол про адміністративне правопорушення за ст. 185 КпАП України.

Чи законні дії поліцейського? Дайте юридичну оцінку ситуації.

Ситуативне завдання № 2:

Громадянин А. вигулював свого собаку на території дитячого садочка. Дільничний офіцер поліції склав стосовно гр. А. протокол про порушення правил тримання собак. Рішенням адміністративної комісії при виконкомі міської ради гр. А. було притягнуто до відповідальності за ч. 1 ст. 154 КУпАП. Через деякий час гр. А. вигулював собаку, останній накинувся на перехожого і покусав його.

Як слід кваліфікувати дії гр. А.? Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативні положення.

Тема 15. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності із закладами та установами МОЗ.

Практичне заняття № 1: Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності із закладами та установами МОЗ

Навчальна мета заняття: поглибити знання та сформувати практичні навички в сфері взаємодії поліцейських підрозділів превентивної діяльності із закладами та установами МОЗ під час виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції. Опрацювати порядок взаємодії закладів охорони здоров'я з Національною поліцією щодо запобігання небезпечним діям з боку осіб, які страждають на тяжкі психічні розлади.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності із закладами та установами МОЗ під час виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції

2. Порядок взаємодії закладів охорони здоров'я з Національною поліцією щодо запобігання небезпечним діям з боку осіб, які страждають на тяжкі психічні розлади.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності із закладами та установами МОЗ під час виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

При опрацюванні даного питання треба врахувати, що огляду на стан сп'яніння підлягають водії транспортних засобів, щодо яких у поліцейського уповноваженого підрозділу Національної поліції України (далі – поліцейський) є підстави вважати, що вони перебувають у стані сп'яніння згідно з ознаками такого стану. При цьому огляд на стан сп'яніння проводиться: поліцейським на місці зупинки транспортного засобу з використанням спеціальних технічних засобів, дозволених до застосування МОЗ та Держспоживстандартом (далі – спеціальні технічні засоби); лікарем закладу охорони здоров'я (у сільській місцевості за відсутності лікаря – фельдшером фельдшерсько-акушерського пункту, який пройшов спеціальну підготовку). Перелік закладів охорони здоров'я, яким надається право проведення огляду на стан сп'яніння водіїв, затверджується Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, начальниками структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій. Огляд може також проводитися в спеціально обладнаних пересувних пунктах (автомобілях), що належать закладам охорони здоров'я і відповідають установленим МОЗ вимогам. Огляд у закладах охорони здоров'я щодо виявлення стану сп'яніння проводиться лікарем закладу охорони здоров'я (у сільській місцевості за відсутності лікаря – фельдшером фельдшерсько-акушерського пункту), який пройшов тематичне удосконалення за відповідною програмою згідно з чинним законодавством.

2. Порядок взаємодії закладів охорони здоров'я з Національною поліцією щодо запобігання небезпечним діям з боку осіб, які страждають на тяжкі психічні розлади.

Органи охорони здоров'я та психіатричні заклади зобов'язані здійснювати заходи профілактики й лікування, а також взаємодіяти з Національною поліцією України щодо запобігання небезпечним діям з боку осіб, у яких установлено тяжкі психічні розлади, внаслідок чого вони вчиняють чи виявляють реальні наміри вчинити дії, що являють собою безпосередню небезпеку для них чи оточуючих, або неспроможні самостійно задовольняти свої основні життєві потреби у разі ненадання їм психіатричної допомоги. При наданні особі за рішенням суду амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку може статися, що психічно хвора особа чи її родичі чинитимуть цьому опір. У цьому випадку працівники психіатричних закладів, що надають амбулаторну психіатричну допомогу (надалі – ПНД), швидкої психіатричної допомоги

звертаються (телефонограмою з подальшим оформленням зазначеного звернення письмово) за до територіального підрозділу Національної поліції, на території обслуговування якого перебуває психічно хворий. Керівництво територіального підрозділу НПУ за зверненням працівників психіатричного закладу забезпечує до призначеного часу (у разі потреби - негайно) і за означеною адресою прибуття працівників поліції для надання допомоги медичним працівникам.

Ситуативне завдання № 1:

Інспектори патрульної поліції Саєнко та Підозрійко, знаходячись на маршруті патрулювання, зупинили автомобіль «Шевроле» через порушення правил дорожнього руху. Водій автотранспорту знаходився в автомобілі з ознаками явного алкогольного сп'яніння, на вимогу надати документи, що підтверджують особу, та документи на транспортний засіб, водій відповів відмовою, а також відмовився вийти з автомобіля.

Які заходи адміністративного примусу можуть бути застосовані до правопорушника в цій ситуації? Назвіть підстави для зупинки транспортного засобу. Відповідь обґрунтуйте з посиланням на нормативно-правові акти.

Ситуативне завдання № 2:

Старший інспектор ПП Іванов зупинив автомобіль «Додж», який рухався на великій швидкості. При перевірці документів було з'ясовано, що автомобіль належить торгівельній фірмі. Старший інспектор ПП Іванов звернув увагу на запах алкоголю у водія. У машині знаходився директор фірми, який пояснив, що у водія лише залишкові явища вживання алкоголю напередодні, що в них у цей момент термінова ділова поїздка і попросив не затримувати їх.

Як повинен діяти старший інспектор ПП в цій ситуації? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на нормативно-правові акти.

Практичне заняття № 2: Взаємодія поліцейських підрозділів превентивної діяльності із закладами та установами МОЗ

Навчальна мета заняття: поглибити знання та сформувати практичні навички в сфері взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України. Відпрацювати порядок взаємодії закладів охорони здоров'я з Національною поліцією при виявленні дитини, покинутої в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я або яку відмовилися забрати батьки чи інші родичі, про підкинуту чи знайдену дитину

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури

України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України

2. Порядок взаємодії закладів охорони здоров'я з Національною поліцією при виявленні дитини, покинутої в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я або яку відмовилися забрати батьки чи інші родичі, про підкинуту чи знайдену дитину

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України.

При опрацюванні даного питання треба врахувати, що взаємодія між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України може відрізнятися в залежності від того чи була насильницька смерть, сперть за місцем проживання, підозра на насильницьку смерть. Заклади охорони здоров'я, у разі надходження повідомлення про смерть людини, негайно повідомляють органи та підрозділи Національної поліції України за телефоном екстреного виклику (102) про кожен випадок установлення ними факту смерті людини незалежно від місця її настання. У випадку встановлення ознак насильницької смерті, до приїзду працівників поліції на місце події працівникам закладів охорони здоров'я забороняється порушувати обстановку за місцезнаходженням трупа, переміщати його, та необхідно рекомендувати не виконувати такі дії присутнім на місці події особам, у тому числі родичам померлих. Огляд трупа на місці його виявлення проводиться слідчим із залученням судово-медичного експерта або лікаря. У разі неможливості огляду трупа на місці його виявлення (обстріли, проведення бойових дій тощо) огляд трупа здійснюється слідчим в бюро судово-медичної експертизи або іншому спеціально визначеному та облаштованому безпечному місці, із залученням судово-медичного експерта або лікаря з можливим подальшим направленням трупа для проведення судово-медичної експертизи (розтину) трупа.

2. Порядок взаємодії закладів охорони здоров'я з Національною поліцією при виявленні дитини, покинутої в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я або яку відмовилися забрати батьки чи інші родичі, про підкинуту чи знайдену дитину.

При опрацюванні даного питання необхідно врахувати особливості документального оформлення випадку виявлення дитини, покинутої в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я. Так, акт складається працівниками закладу охорони здоров'я, у якому виявлена дитина, покинута матір'ю (батьком), іншими родичами або її законним представником, у присутності працівника органу внутрішніх справ та представника служби у справах дітей за місцезнаходженням закладу охорони здоров'я. Про виявлення дитини, яку покинуто в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я матір'ю (батьком), іншими родичами або її законним представником, керівник цього закладу негайно повідомляє територіальний орган внутрішніх справ та територіальну службу у справах дітей. Працівник територіального органу внутрішніх справ України та представник територіальної служби у справах дітей на вимогу керівника закладу охорони здоров'я, у якому виявлена покинута дитина, прибувають до закладу охорони здоров'я для участі у складанні Акта. У разі виявлення дитини, яку підкинуто чи знайдено поза закладом охорони здоров'я (на вулиці, у транспорті або в інших громадських місцях), Акт складається службовою особою органу внутрішніх справ за місцем виявлення дитини в присутності медичного працівника закладу охорони здоров'я, який викликається на вимогу службової особи органу внутрішніх справ. У разі виявлення дитини, яку підкинуто чи знайдено поза закладом охорони здоров'я (на вулиці, у транспорті або в інших громадських місцях).

Ситуативне завдання № 1:

Здійснюючи патрулювання в парку, нарядом патрульної поліції виявлено невідомого чоловіка без ознак життя та закривавленого ножа поряд з ним.

Які дії повинні здійснити працівники поліції у цій ситуації? Чи мають вони право самостійно оглядати тіло виявленої особи? Яка функція патрульної поліції реалізується в цій ситуації? Чи буде в цьому випадку відбуватися взаємодія з органами досудового розслідування?

Ситуативне завдання № 2:

Співробітники Харківського міського перинатального центру № 4 виявили підкинуту дитину біля входу в заклад охорони здоров'я.

Який алгоритм дій патрульного поліцейського? Складіть необхідні документи (акт НПУ та закладу охорони здоров'я про підкинуту чи знайдену дитину та її доставку).

Тема 16. Адміністративний нагляд органів Національної поліції

Практичне заняття № 1: Адміністративний нагляд органів Національної поліції

Навчальна мета заняття: поглибити знання та сформувати практичні навички в сфері встановлення, здійснення та припинення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі. Опрацювати практику застосування правил адміністративного нагляду за особами, щодо яких встановлено адміністративний нагляд

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Порядок встановлення, здійснення та припинення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі

2. Правила адміністративного нагляду за особами, щодо яких встановлено адміністративний нагляд.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 10.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Порядок встановлення, здійснення та припинення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі

Порядок встановлення, здійснення та припинення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі визначений Законом України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» від 1 грудня 1994 року з подальшими змінами та доповненнями. Адміністративний нагляд - це система тимчасових примусових профілактичних заходів спостереження і контролю за поведінкою окремих осіб, звільнених з місць позбавлення волі, що здійснюються органами Національної поліції. Адміністративний нагляд встановлюється з метою запобігання вчиненню злочинів окремими особами, звільненими з місць позбавлення волі, і здійснення виховного впливу на них. Адміністративний нагляд здійснюється Національною поліцією. Осіб, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, беруть на облік, фотографують, а у разі необхідності у них беруть відбитки пальців. Працівники поліції зобов'язані систематично контролювати поведінку цих осіб, запобігати порушенням ними громадського порядку та прав інших

громадян і припиняти їх, проводити розшук осіб, які уникають адміністративного нагляду.

2. Правила адміністративного нагляду за особами, щодо яких встановлено адміністративний нагляд.

Особи, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, зобов'язані вести законопослушний спосіб життя, не порушувати громадський порядок і додержувати таких правил: прибути у визначений установою виконання покарань термін в обране ними місце проживання і зареєструватися в органі Національної поліції; з'являтися за викликом органу Національної поліції у вказаний термін і давати усні та письмові пояснення з питань, пов'язаних з виконанням правил адміністративного нагляду; повідомляти поліцейських, які здійснюють адміністративний нагляд, про зміну місця роботи чи проживання, а також про виїзд за межі району (міста) у службових справах; в разі від'їзду в особистих справах з дозволу поліцейського в інший населений пункт та перебування там більше доби зареєструватися у відповідному органі Національної поліції. До осіб, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, за постановою суду можуть бути застосовані частково або у повному обсязі такі обмеження: заборона виходу з будинку (квартири) у визначений час, який не може перевищувати восьми годин на добу; заборона перебування у визначених місцях району (міста); заборона виїзду чи обмеження часу виїзду в особистих справах за межі району (міста); реєстрація в поліції від одного до чотирьох разів на місяць. Під час здійснення адміністративного нагляду суд за поданням начальника органу Національної поліції з урахуванням особи піднаглядного, його способу життя і поведінки може змінювати (зменшувати або збільшувати) обсяг обмежень.

Завдання:

Складіть подання про припинення адміністративного нагляду.

Ситуативне завдання.

Стосовно гр. Ф., який відбув покарання у виді позбавлення волі, було встановлено адміністративний нагляд. Громадянин Ф. проживав у кімнаті в приватному будинку, яку орендував у його власника гр. Т. До помешкання гр. Ф. завітав дільничний офіцер поліції, але гр. Ф. відмовився впускати ДОП, мотивуючи це тим, що дане помешкання йому не належить, а отже, для входження в нього необхідно отримати згоду власника будинку.

Чи може поліцейський застосувати примус у даній ситуації? Якщо так, то які примусові заходи можуть бути застосовані? Що буде підставою для їх застосування? Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативні положення.

Практичне заняття № 2: Адміністративний нагляд органів Національної поліції

Навчальна мета заняття: поглибити знання та сформулювати практичні особливостей реалізації підрозділами Національної поліції норм Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення

волі». Опрацювати алгоритм дій поліцейських під час підготовки до звільнення осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, та соціальний патронаж звільнених осіб.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Особливості реалізації підрозділами Національної поліції норм Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі»

2. Підготовка до звільнення осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, та соціальний патронаж звільнених осіб.

Література: Основна: 1–5. Допоміжна: 6, 8–13, 15.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Особливості реалізації підрозділами Національної поліції норм Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі»

При опрацюванні даного питання треба врахувати, що осіб, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, беруть на облік, фотографують, а в разі необхідності у них беруть відбитки пальців. Працівники поліції зобов'язані систематично контролювати поведінку цих осіб, запобігати порушенням ними громадського порядку та прав інших громадян і припиняти їх, проводити розшук осіб, які уникають адміністративного нагляду. При цьому встановлено алгоритм дій для окремих структурних підрозділів Національної поліції. Так, наприклад, Дільничний офіцер поліції, отримавши повідомлення про звільнення від відбування покарання особи, щодо якої встановлено адміністративний нагляд, забезпечує спостереження та контроль за її своєчасним прибуттям до обраного місця проживання, своєчасністю реєстрації в органі внутрішніх справ та поведінкою, проводить з нею бесіду і попереджує її про відповідальність за порушення громадського порядку та прав інших громадян. Адміністративний нагляд здійснюється за місцем реєстрації піднаглядного. Начальник відділу (відділення) поліції за письмовою заявою

піднаглядного може дозволити йому тимчасове проживання (перебування) в іншому місці в межах території, яку обслуговує відділ поліції

2. Підготовка до звільнення осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, та соціальний патронаж звільнених осіб.

З метою соціальної адаптації перед звільненням з установи виконання покарань адміністрацією зазначеної установи вживаються заходи з підготовки до звільнення осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, спільно із суб'єктами соціального патронажу, які надають цим особам допомогу щодо трудового і побутового влаштування за обраним ними місцем проживання. Порядок взаємодії установ виконання покарань та суб'єктів соціального патронажу під час підготовки до звільнення осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, затверджується наказом центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної правової політики, державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, сім'ї та дітей, освіти і науки, молоді та спорту, охорони здоров'я, та Міністерства внутрішніх справ України. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, разом з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти і науки, молоді та спорту, забезпечують надання особам, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, з урахуванням потреб національної економіки можливості для здобуття освіти через систему навчальних закладів, в тому числі шляхом дистанційної форми навчання, з метою їх подальшої соціальної адаптації.

Завдання:

Складіть подання про продовження адміністративного нагляду

Ситуативне завдання:

Щодо громадянина Пупкіна Г.В. встановлено адміністративний нагляд та обмеження «Заборона виходу з будинку (квартири) у визначений час, який не може перевищувати восьми годин на добу». Здійснюючи перевірку дотримання громадянином Пупкіним Г.В. правил адміністративного нагляду, дільничним офіцером поліції Підозрійко С.С. встановлено факт відсутності Пупкіна вдома в установлені години.

Як повинен діяти дільничний офіцер поліції в цій ситуації? Які адміністративно-процесуальні документи мають бути складені?

Тема 17. Проходження служби в органах Національної поліції та забезпечення законності в поліцейській діяльності.

Практичне заняття № 1: Проходження служби в органах Національної поліції та забезпечення законності в поліцейській діяльності.

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо здійснення прийому на службу в органи та підрозділи Національної поліції, а також порядку призначення на посади, переміщення і просування по службі.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Прийом на службу в органи та підрозділи Національної поліції. Порядок призначення на посади, переміщення і просування по службі. Службове атестування.

2. Порядок присвоєння, пониження та позбавлення спеціальних звань
Література: Основна: 1–3. Допоміжна: 14.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Прийом на службу в органи та підрозділи Національної поліції. Порядок призначення на посади, переміщення і просування по службі. Службове атестування.

Призначення на посади поліцейських здійснюють посадові особи органів (закладів, установ) поліції відповідно до номенклатури посад, яку затверджує Міністерство внутрішніх справ України. У разі проведення конкурсу для визначення кандидата для призначення на відповідну посаду призначення на посади поліцейських здійснюють посадові особи органів (закладів, установ) поліції згідно з номенклатурою посад, яку затверджує Міністерство внутрішніх справ України, та відповідно до результатів конкурсу. Призначення на посади курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, здійснюють керівники таких закладів. Накази про зарахування поліцейських курсантами, слухачами денної форми навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, є підставою для звільнення таких осіб зі штатних посад, які вони займають в органах (закладах, установах) поліції. Перед вибуттям до нового місця служби поліцейський має здати посаду: здати всю службову документацію, спеціальні засоби, зброю, матеріальні цінності, закріплені за поліцейським, не пізніше ніж через місяць від дня одержання органом (закладом, установою) витягу з наказу про переміщення по службі.

2. Порядок присвоєння, пониження та позбавлення спеціальних звань

Одним з етапів проходження служби в органах та підрозділах Національної поліції України є можливість отримання спеціального звання. На сьогодні, у відповідності до норм Закону України «Про Національну поліцію» та наказу МВС від 12.03.2016 № 177 «Про затвердження Порядку присвоєння спеціальних звань поліції та позбавлення спеціальних звань» в Національній поліції України установлюються такі спеціальні звання поліцейських: спеціальні звання молодшого складу (присвоюються керівниками органів поліції, керівниками навчальних закладів, які здійснюють підготовку поліцейських, та науково-дослідних установ поліції, які приймають рішення про прийняття на службу в поліції, одночасно з рішенням про прийняття на службу та призначення на посаду): рядовий поліції; капрал поліції; сержант поліції; старший сержант поліції; спеціальні звання середнього складу (присвоює керівник поліції в порядку, визначеному Міністерством внутрішніх справ України): молодший лейтенант поліції; лейтенант поліції; старший лейтенант поліції; капітан поліції; майор поліції; підполковник поліції; полковник поліції; спеціальні звання вищого складу поліції (присвоюються Президентом України): генерал поліції третього рангу; генерал поліції другого рангу; генерал поліції першого рангу.

Ситуативне завдання № 1

Випускника Донецького державного університету внутрішніх справ після закінчення навчального закладу направлено для подальшого проходження служби на посаді дільничного офіцера поліції Саксаганського ВП Криворізького ВП ГУНП в Дніпропетровській області. Начальник сектору превенції відділення закріпив за ним поліцейську дільницю № 3, передав контрольно-наглядову справу.

Чи має право начальник сектору превенції відділення закріплювати поліцейську дільницю за дільничним? Яким документом має бути закріплено рішення про закріплення поліцейської дільниці? Які відомості мають міститися в контрольно-наглядовій справі?

Ситуативне завдання.

Дільничний офіцер поліції Коровайний О.А. (22.02.1994 р.н.) закінчив у 2018 році Харківський національний університет внутрішніх справ за спеціальністю правоохоронна діяльність (термін навчання 3 роки) та був призначений на посаду з 01.09.2018.

В якому році Коровайний О.А. має право на отримання пенсійних виплат? В якому році він може вийти на пенсію за віком? Які види пенсій існують для поліцейських? Який порядок обчислення пенсійного віку для поліцейських?

Практичне заняття № 2: Проходження служби в органах Національної поліції та забезпечення законності в поліцейській діяльності

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо підстав, порядку та строків надання відпустки, а також видів і підстав звільнення з Національної поліції.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Підстави, порядок і строки надання відпустки
2. Види та підстави звільнення з Національної поліції

Література: Основна: 1–3. Допоміжна: 14.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Підстави, порядок і строки надання відпустки

При опрацюванні даного питання треба врахувати, що право працівника поліції на відпочинок – конституційне право, на яке, відповідно до ст. 45 Конституції України, має право кожен хто працює. Це положення знайшло своє відображення та деталізацію і у Кодексі законів про працю України, Законі України «Про відпустки», Законі України «Про Національну поліцію». Таким чином, принцип «право на відпочинок» займає суттєве місце у системі принципів сучасного трудового права, а відпустка, у свою чергу, є одним із значущих способів його реалізації. У відповідності до Закону України «Про Національну поліцію» поліцейським надаються щорічні чергові оплачувані відпустки в порядку та тривалістю, визначених законодавством. Поліцейському надаються також додаткові відпустки у зв'язку з навчанням, творчі відпустки, соціальні відпустки, відпустки без збереження заробітної плати (грошового забезпечення) та інші види відпусток відповідно до законодавства про відпустки. Тривалість відпусток поліцейського обчислюється подовово. Святкові та неробочі дні до тривалості відпусток не включаються. Тривалість щорічної основної оплачуваної відпустки поліцейського становить тридцять календарних днів, якщо законом не визначено більшої тривалості відпустки. За кожний повний календарний рік служби в поліції після досягнення п'ятирічного стажу служби поліцейському надається один календарний день додаткової оплачуваної відпустки, але не більш як п'ятнадцять календарних днів.

2. Види та підстави звільнення з Національної поліції

Служба у Національній поліції України є різновидом трудової діяльності та певним напрямом реалізації права громадянина України на працю. Сьогодні правова регламентація як призначення на посади поліцейських в Україні та порядку реалізації ними права на працю, так і надання їм соціального забезпечення, здійснюється переважно Законом України «Про Національну поліцію». У разі необхідності керівники, уповноважені призначати на посади поліцейських, можуть залишити на службі поліцейських за їхнім клопотанням понад граничний вік перебування на службі в поліції, але не більше ніж на 5 років, виключно у разі якщо такий поліцейський має високу професійну підготовку і досвід практичної роботи на займаній посаді та визнаний придатним за станом здоров'я для проходження служби. У виняткових випадках керівник поліції може повторно продовжити таким особам строк служби до п'яти років. Поліцейські, які перебувають на службі понад граничний вік перебування на службі в поліції, за їхнім клопотанням або за ініціативою керівника, уповноваженого призначати їх на посаду, можуть бути звільнені зі служби до закінчення строку, на який їм продовжено службу, з підстав, визначених Законом України «Про Національну поліцію».

Ситуативне завдання № 1:

Дільничний офіцер поліції Шестопалко Ю., знаходячись у відпустці, підробляв водієм таксі на власному автомобілі. 19 грудня 2023 року о 9.45 його було зупинено інспектором патрульної поліції Розумейко П. за порушення правил, встановлених дорожніми знаками. В ході складання протоколу було виявлено, що гр. Шестопалко знаходиться в стані алкогольного сп'яніння.

До якої відповідальності буде притягнуто гр. Шестопалко? Чи мав він право на зайняття даним видом діяльності? Які стягнення буде накладено на гр. Шестопалко?

Ситуативне завдання № 2:

У зв'язку з введенням посиленого варіанта службової діяльності начальником ГУНП прийнято рішення про тимчасову відміну вихідних днів для поліцейських та відкликання їх із відпусток; про припинення здійснення відряджень або відкликання з них поліцейських; про перерахування 1% від заробітної плати поліцейських для придбання додаткових спеціальних засобів для поліцейських.

Чи правомірне рішення начальника ГУНП? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти.

Тема 18. Перевірка дотримання вимог дозвільної системи органами Національної поліції.

Практичне заняття № 1: Перевірка дотримання вимог дозвільної системи органами Національної поліції

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо поняття, призначення та правової основи функціонування дозвільної системи в Україні, а також завдань органів поліції із дотримання її вимог.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття, призначення та правова основа дозвільної системи в Україні. Завдання органів поліції із дотримання вимог дозвільної системи.

2. Видача дозволів на придбання, зберігання, перевезення і використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї, пристроїв, патронів до них, пневматичної зброї, вибухових матеріалів і речовин, відкриття і функціонування об'єктів дозвільної системи.

Література: Основна: 1–3. Допоміжна: 6, 12, 13.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Поняття, призначення та правова основа дозвільної системи в Україні. Завдання органів поліції із дотримання вимог дозвільної системи.

Завдання органів поліції із здійснення дозвільної системи в Законі України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» закріплено визначення дозвільної системи у сфері господарської діяльності як сукупності урегульованих законодавством відносин, які виникають між дозвільними органами, адміністраторами та суб'єктами господарювання у зв'язку з видачею документів дозвільного характеру, переоформленням, анулюванням документів дозвільного характеру. Аналіз норм даного законодавчого акту надає можливість дійти певного висновку, що держава здійснює певний захист права та свобод громадян, оскільки встановлюються певні зобов'язання для суб'єкта господарювання, який здійснює діяльність, яка несе в собі потенційну небезпеку для життя, здоров'я людей, а також для навколишнього природного середовища, національних інтересів держави. Дозвільну діяльність варто розглядати як один із основних правових інструментаріїв держави, який застосовується для забезпечення балансу (погодження) індивідуальних, групових та національних інтересів при збереженні пріоритету прав і свобод людини і громадянина. Крім того, в аспекті нашої мети дисертаційної роботи, дозвільну діяльність органів публічної адміністрації слід розуміти з позицій

системи правовідносин превентивного та охоронного змісту, що виникають з приводу здійснення державними органами, фізичними та юридичними особами діяльності, яка несе в собі потенційну небезпеку для життя, здоров'я людей, а також для навколишнього природного середовища, національних інтересів держави.

2. Видача дозволів на придбання, зберігання, перевезення і використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї, пристроїв, патронів до них, пневматичної зброї, вибухових матеріалів і речовин, відкриття і функціонування об'єктів дозвільної системи.

Здійснюючи дозвільну систему, органи поліції відповідно до законодавства України видають міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади, підприємствам, установам, організаціям, суб'єктам господарювання, що здійснюють діяльність з виробництва, ремонту, торгівлі вогнепальною зброєю невійськового призначення, боєприпасами до неї, холодною та охолощеною зброєю, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 мм і швидкістю польоту кулі понад 100 м/с; виробництва спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продажу, дозволи на придбання, зберігання, перевезення (через митний кордон України, територією України, транзит через територію України) й використання вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї, охолощеної зброї, пневматичної зброї; пристроїв та патронів до них; вибухових матеріалів і речовин; на відкриття та функціонування сховищ, складів і баз, де 12 вони зберігаються, стрілецьких тирів і стрільбищ, мисливсько-спортивних стендів, а також підприємств і майстерень з виготовлення і ремонту вогнепальної та холодної зброї, піротехнічних майстерень, пунктів вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування, магазинів, у яких здійснюється продаж зброї та бойових припасів до неї, пристроїв та патронів до них (об'єкти дозвільної системи); громадянам - дозволи на придбання, зберігання та носіння вогнепальної мисливської зброї, холодної, охолощеної, пневматичної зброї, пристроїв.

Ситуативне завдання № 1:

До інспектора з контролю за обігом зброї звернувся 20-річний громадянин Стрункій і попросив роз'яснити йому, який вид зброї він має право придбати у своєму віці.

Надайте консультацію громадянину Стрункіну. Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти.

Ситуативне завдання № 2:

Інспектором із контролю за обігом зброї при перевірці дотримання правил збереження мисливської зброї в гр. Хромушкіна встановлено, що рушниця зберігається в розібраному стані, окремо від патронів, у дерев'яній шухляді в коморі, що розташована на сходовому майданчику 4-поверхового будинку. Вхідні двері до комори металеві й обладнані кодовим замком.

Чи порушив гр. Хромушкін правила зберігання вогнепальної зброї? Визначте вимоги, які пред'являють до збереження вогнепальної зброї громадянами.

Практичне заняття № 2: Перевірка дотримання вимог дозвільної системи органами Національної поліції.

Навчальна мета заняття: поглибити знання та відпрацювати практичні навички стосовно здійснення контролю за об'єктами дозвільної системи. Відпрацювати механізм реалізації повноважень органів поліції в разі виявлення порушень правил дозвільної системи.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Контроль за об'єктами дозвільної системи
2. Повноваження органів поліції в разі виявлення порушень правил дозвільної системи

Література: Основна: 1–3. Допоміжна: 6, 12, 13.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Контроль за об'єктами дозвільної системи.

Об'єкти дозвільної системи інспекторами дозвільної системи та дільничними офіцерами поліції обстежуються щокварталу, а об'єкти, де зберігається велика кількість зброї (20 чи більше одиниць), і базові склади вибухових матеріалів і речовин - щомісяця. При цьому обстеження складів з вибуховими матеріалами і речовинами проводиться за участю посадових осіб поліції охорони, вибухотехнічних підрозділів Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України та органів ДСНС (за згодою). У разі виявлення під час обстеження об'єктів дозвільної системи порушень складаються відповідні акти, в яких докладно описується суть виявлених недоліків, указується строк їх усунення. Один примірник акта залишається на об'єкті дозвільної системи, а другий після доповіді керівнику органу поліції підшивається до облікової справи на цей об'єкт. У разі виявлення під час перевірки порушень порядку виготовлення, ремонту, придбання, зберігання, обліку, охорони, перевезення і використання спеціально визначених

предметів, матеріалів і речовин, відкриття та функціонування підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система, особи, які допустили порушення, притягаються до відповідальності в порядку, встановленому законами України.

2. Повноваження органів поліції в разі виявлення порушень правил дозвільної системи

Згідно із законодавством України органам поліції надано право: анулювати виданий підприємству, установі й організації дозвіл на придбання, зберігання і використання зброї, основних частин зброї, бойових припасів, пристроїв та патронів до них, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів і речовин при невиконанні встановлених правил користування і поводження з ними або при недоцільності їх подальшого зберігання, вилучати при необхідності зазначені предмети, опечатувати склади, бази й сховища, закривати стрілецькі тири і стенди, зброєремонтні підприємства, магазини, що торгують зброєю, основними частинами зброї і боєприпасами, пристроями та патронами до них до усунення порушень відповідних правил; анулювати дозволи на придбання, зберігання і носіння зброї, основних частин зброї, пристроїв та боєприпасів, видані громадянам, які зловживають спиртними напоями, вживають наркотичні засоби без призначення лікаря, інші одурманюючі засоби, хворіють на психічні захворювання, та в інших випадках, передбачених законодавством; на підставі вмотивованої постанови державного виконавця про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, 20 пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, тимчасово вилучати на відповідальне зберігання дозволи на їх зберігання та носіння із відповідним врученням боржнику зобов'язання, яке надає право виключно на зберігання такої зброї, пристроїв.

Ситуативне завдання № 1:

Під час здійснення контролю за дотриманням фізичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї інспектор із контролю за обігом зброї Михеєв виявив у квартирі громадянина Агєєва мисливську зброю, яка висіла на стіні. На вимогу інспектора показати дозвіл на зберігання мисливської зброї Агєєв пояснив, що зброю він отримав у спадок від батька та зберігає її як пам'ять.

Як повинен діяти працівник поліції в такій ситуації? Яким є порядок реєстрації та зберігання мисливської зброї, отриманої у спадок громадянами?

Ситуативне завдання № 2:

До інспектора з контролю за обігом зброї звернулася громадянка Зуєва І. П. і повідомила, що у її чоловіка, Зуєва В. В. є дозвіл на зберігання мисливської вогнепальної рушниці. Останнім часом її чоловік зловживає вживанням алкогольними напоями і у стані сп'яніння погрожує їй і сусідам зброєю, вчиняє скандали.

Як повинен вчинити інспектору цій ситуації? Складіть необхідні адміністративно-процесуальні документи.

Тема 19. Організація діяльності окремих підрозділів Національної поліції України

Семінарське заняття: Організація діяльності окремих підрозділів Національної поліції України

Навчальна мета заняття: знати сутність поняття та ознаки поліцейської діяльності, зміст та основи її правового регулювання. Вивчити основні напрямки поліцейської діяльності.

Кількість годин – 2 год.

Навчальні питання:

1. Правове регулювання діяльності чергових частин органів поліції.
2. Правові засади діяльності патрульної поліції.
3. Правове регулювання діяльності служби дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громади

Методичні вказівки:

1. Правове регулювання діяльності чергових частин органів поліції.

У своїй діяльності чергові служби органів (підрозділів) Національної поліції України керуються нормами значної кількості нормативно-правових актів різної юридичної сили від Конституції України до відомчих нормативно-правових актів. А тому необхідно розглянути дані нормативно-правові акти з урахуванням їх ієрархії в системі нормативно-правового регулювання даної сфери суспільних відносин, а також визначити основні з них, які мають безпосереднє відношення до діяльності даного підрозділу Національного поліції.

2. Правові засади діяльності патрульної поліції.

У своїй діяльності патрульна поліція керується нормами значної кількості нормативно-правових актів різної юридичної сили від Конституції України до відомчих нормативно-правових актів. А тому необхідно розглянути дані нормативно-правові акти з урахуванням їх ієрархії в системі нормативно-правового регулювання даної сфери суспільних відносин, а також визначити основні з них, які мають безпосереднє відношення до діяльності даного підрозділу Національного поліції.

3. Правове регулювання діяльності служби дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громади

У своїй діяльності служби дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громади керуються нормами значної кількості нормативно-правових актів різної юридичної сили від Конституції України до відомчих нормативно-правових актів. А тому необхідно розглянути дані

нормативно-правові акти з урахуванням їх ієрархії в системі нормативно-правового регулювання даної сфери суспільних відносин, а також визначити основні з них, які мають безпосереднє відношення до діяльності даного підрозділу Національної поліції.

Питання цільових виступів курсантів:

1. Правовий статус ДОП і ПОГ.
2. Завдання чергової служби.

Теми рефератів:

1. Поняття, зміст та особливості провадження в справах про адміністративні Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

2. Поняття і сутність поліцейської діяльності.

Література: Основна: 1–3. Допоміжна: 6, 8, 9, 14.

Практичне заняття № 1: Організація діяльності окремих підрозділів Національної поліції України.

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо призначення чергової служби органів поліції, а також правового регулювання її діяльності.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Призначення чергової служби органів поліції.
2. Система та структура чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України.

Література: Основна: 1–3. Допоміжна: 6, 8, 9, 14.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Призначення чергової служби органів поліції.

При опрацюванні даного питання слід врахувати те, що основним призначенням чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України є здійснення безперервного контролю за криміногенною ситуацією на території обслуговування, організація своєчасного реагування на заяви та

повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події, ведення обліку таких заяв і повідомлень, вжиття оперативних заходів щодо управління органами та підрозділами поліції у разі настання надзвичайних ситуацій. З метою створення належних умов для виконання поставлених перед черговою службою завдань у кожному органі (підрозділі) поліції виділяється спеціальне приміщення – зал оперативного управління чергової служби. Це спеціально визначене приміщення чергової служби, обладнане необхідними засобами зв'язку та оргтехнікою, призначене для здійснення дистанційного управління всіма силами та засобами органу (підрозділу) поліції з метою протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, надання в межах, визначених законодавством України, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

2. Система та структура чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України.

Організаційну діяльність чергової служби органів (підрозділів) поліції забезпечують: 1) чергова частина НПУ; 2) чергові частини ГУНП; 3) чергові частини територіальних підрозділів ГУНП; 4) управління забезпечення діяльності Ситуаційного центру ДОАЗОР та ситуаційні відділи управлінь організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування ГУНП; 5) управління оперативного інформування та реагування ДОАЗОР; 6) старші інспектори-чергові (інспектори-чергові), помічники чергових секторів реагування патрульної поліції та за необхідності інші працівники територіальних підрозділів ГУНП, які в установленому порядку пройшли навчання та склали заліки зі знання відомчих нормативно-правових актів, що регламентують діяльність чергової служби органів (підрозділів) поліції, й відповідним наказом призначені підмінними оперативними черговими та їх помічниками; 7) оператори служби «102» управлінь інформаційної підтримки та координації поліції «102» ГУНП.

Ситуативне завдання № 1:

До чергової частини нарядом патрульної поліції доставлений невідомий хлопчик, на вигляд приблизно трьох-чотирьох років, знайдений у парку на лавочці, який не міг назвати своє прізвище і місце проживання.

Визначте порядок дій оперативного чергового у цій ситуації.

Ситуативне завдання № 2:

До чергової частини ГУНП надійшло повідомлення категорії «Бета».

Визначте порядок дій оперативного чергового в цій ситуації. Які повідомлення належать до категорії «Бета»? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти.

Практичне заняття № 2: Організація діяльності окремих підрозділів Національної поліції України

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо поняття й основних завдань патрульної поліції, а також правової основи її діяльності.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Призначення, основні завдання та функції патрульної поліції.
2. Особливості оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі.

Література: Основна: 1–3. Допоміжна: 6, 8, 9, 14.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Призначення, основні завдання та функції патрульної поліції.

При опрацюванні даного питання слід врахувати, що патрульна поліція служить суспільству шляхом забезпечення прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку. Діяльність патрульної поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб. Департамент патрульної поліції та його підрозділи, що становлять єдину систему. Підрозділи Департаменту патрульної поліції підзвітні та підконтрольні Департаменту патрульної поліції. Підрозділи Департаменту патрульної поліції очолюють керівники, які підпорядковуються керівнику Департаменту патрульної поліції, його першому заступнику та заступникам. Розподіл функцій між Департаментом патрульної поліції та його підрозділами визначається організаційно-розпорядчими наказами керівника Департаменту патрульної поліції.

2. Особливості оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі.

У разі виявлення правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, розгляд якого віднесено до компетенції Національної поліції України, поліцейський виносить постанову у справі про адміністративне

правопорушення без складання відповідного протоколу. Постанова виноситься у разі виявлення адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, передбачених статтями 80 і 81 (в частині перевищення нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах транспортних засобів), частинами першою, другою, третьою, п'ятою і шостою статті 121, статтями 121-1, 121-2, частинами першою, другою, третьою і п'ятою статті 122, частиною першою статті 123, статтею 124-1, статтями 125, 126, частинами першою, другою і третьою статті 127, статтями 128, 129, статтею 132-1, частинами шостою і одинадцятою статті 133-1, частинами першою, другою і третьою статті 140, частинами шостою, сьомою статті 152-1 КУпАП. У разі виявлення правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, якщо воно вчинене особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років або його розгляд не віднесено до компетенції Національної поліції України, поліцейський відповідно до статті 255 КУпАП складає протокол про адміністративне правопорушення. Поліцейські складають протоколи про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, передбачені частинами четвертою і сьомою статті 121, частиною четвертою статті 122, статтями 122-2, 122-4, 122-5, частинами другою і третьою статті 123, статтею 124, частиною четвертою статті 127, статтями 127-1, 130, 139, частиною четвертою статті 140, 188-28 КпАП України.

Ситуативне завдання № 1:

Патрульний поліцейський виніс постанову про притягнення до адміністративної відповідальності гр. Шпака за розпивання пляшки вина на лавці в парку відпочинку. Правопорушник почав роз'яснювати поліцейським, що вони не знають адміністративного законодавства, що патрульна поліція уповноважена тільки складати протокол про адміністративне правопорушення без прийняття рішення у справі.

Дайте юридичну оцінку цій ситуації. Чи мають право патрульні поліцейські виносити постанови у справах про адміністративні правопорушення? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти.

Ситуативне завдання № 2:

До полку патрульної поліції у м. Харків звернулось керівництво школи № 90 з листом про необхідність забезпечення супроводу груп дітей до місць оздоровлення та відпочинку й у зворотному напрямі. Керівник патрульної поліції надав відповідь про те, що до повноважень патрульної поліції не входить супроводження перевезень дітей.

Дайте юридичну оцінку цій ситуації. Чи правомірна відповідь керівника патрульної поліції? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти.

Практичне заняття № 3: Організація діяльності окремих підрозділів Національної поліції України

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо поняття, правового регулювання діяльності дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади. Відпрацювати основні завдання та напрямки діяльності дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади.

Кількість годин – 2 год. Місце проведення навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Основні завдання та напрямки діяльності дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади

2. Особливості організації роботи дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади.

Література: Основна: 1–3. Допоміжна: 6, 8, 9, 14.

План проведення заняття:

Заняття розпочинається зі з'ясування у здобувачів вищої освіти питання про виникнення у них труднощів під час самостійної підготовки до практичного заняття, їх сутності та роз'яснення незрозумілих положень. Викладач також з'ясовує стан виконання поданих завдань, підготовки рефератів, наукових доповідей і (чи) презентацій.

На підставі вивчення матеріалу, викладеного у навчальній літературі, лекції, на занятті розглядаються навчальні питання. Здобувачі вищої освіти відповідають на поставлені викладачем питання; виступають з рефератами, науковими доповідями, презентаціями; вступають у дискусію з опонентами; вирішують змодельовані завдання.

1. Основні завдання та напрямки діяльності дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади.

Слід врахувати те, що в загальних витратах службового часу робота ДОП і ПОГ складається із таких напрямків: адміністративна – 41,4%; попереджувальна – 24,8%; участь і розслідуванні злочинів – 20,9%; по наданню допомоги громадян і інших посадових осіб у здійсненні їхніх прав і законних інтересів – 12,9%. Відповідно до ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» завданням поліції загалом та ДОП і ПОГ окрема є надання поліцейських послуг у сферах: забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги. При цьому завдання поліції полягає у виконанні встановлених законом обов'язків, здійсненні своєї діяльності на основі дотримання прав та свобод людини, а завдання суспільства – полягає у тому, щоб дотримуватись чинного законодавства України і поважати поліцейського, як головного вартвого закону.

2. Особливості організації роботи дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади.

Організація та контроль за роботою дільничного покладаються на заступника начальника територіального (відокремленого) органу (підрозділу) поліції, який відповідно до розподілу функціональних обов'язків координує діяльність ДОП і ПОГ та начальника відділу (сектору) превенції територіального (відокремленого) органу (підрозділу) поліції. Організація роботи ДОП і ПОГ, який обслуговує сільську місцевість, має свої особливості, які визначені віддаленістю поліцейської дільниці від територіального органу поліції, необхідністю виконання ним у тісній взаємодії з виконавчими органами сільських, селищних рад і громадськими організаціями функцій інших підрозділів Національної поліції. При закріпленні за дільничним офіцером поліції поліцейської дільниці в сільській місцевості враховуються такі фактори: територія поліцейської дільниці (особливості, розміри та межі); кількість сільських (селищних) рад та населених пунктів, віддаленість їх від відділу територіального органу поліції та між собою; стан оперативної обстановки. Доцільно закріплювати поліцейську дільницю за дільничним офіцером поліції у межах однієї сільської (селищної) ради, що дасть йому можливість більш ефективно впливати на стан правопорядку на її території, оперативно реагувати на звернення громадян щодо вчинення злочинів та інших правопорушень. Дільничний, який обслуговує два і більше сільських населених пункти, здійснює прийом громадян у визначені дні відповідно до графіка. Необхідно пам'ятати, що якість роботи дільничного офіцера безпосередньо залежить від стану налагодження взаємодії з громадськістю на території обслуговування

Ситуативне завдання № 1:

Дільничним офіцером поліції прийнято рішення про взяття на профілактичний облік дитини, звільненої за рішенням суду від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру без поміщення до школи або професійного училища соціальної реабілітації для дітей, які потребують особливих умов виховання.

Чи правомірне рішення дільничного офіцера поліції? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти. Хто і за яких підстав має взяти дитину на профілактичний облік?

Ситуативне завдання № 2:

У ході перевірки діяльності дільничного офіцера поліції Підозрійко С.С. начальник ВП установив, що всю інформацію, яка характеризує обстановку на обслуговуваній території, зокрема список осіб, що перебувають на профілактичному обліку, Підозрійко С.С. заносить до щоденника, аркуші якого згрупував у відповідні розділи. Перелік запланованих на кожен день заходів Підозрійко занотовував на відкривному календарі, що знаходився на його робочому столі.

Чи правомірні дії ДОП? Яку документацію, і за якими правилами зобов'язаний вести дільничний офіцер поліції?

3. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті

Основна

Навчальна та наукова література:

1. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. І. Безпалової ; [О. В. Джафарова, С. О. Шатрава та ін. ; передм. О. І. Безпалової] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с. <https://t1p.de/31osl>
2. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки; [О. І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князєв та ін.; передм. О. М. Бандурки]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 242 с. <https://t1p.de/cavi9>
3. Закон України «Про Національну поліцію»: наук.-практ. комент. МВС України, Харків, нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка; [О. І. Безпалова, К. Ю. Мельник, О. О. Юхно та ін.; передм. В. В. Сокурєнка]. Харків, 2016. 408 с. <https://t1p.de/6mzt1>
4. Довідник поліцейського офіцера громади / В. М. Братковський, Д58 В. М. Висоцький, Р. Г. Гранківський, Н. І. Дідик, Д. І. Йосифович, К. М. Костовська, Л. М. Сукмановська, Ю. А. Хатнюк, О. Л. Хитра. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 240 с. <https://t1p.de/1p5ty>
5. Довідник працівника поліції превентивної діяльності: навч. посібник / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, Засл. юрист України А.Є. Фоменко. Дніпро: ДДУВС, 2018. 180 с. <https://t1p.de/mvms5>

Додаткова

6. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової ; [О. В. Джафарова, С. О. Шатрава, К. Л. Бугайчук та ін. ; передм. О. І. Безпалової] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 466 с. <https://t1p.de/dymhu>
7. Пчелін В.Б. Органи Національної поліції України як суб'єкт запобігання та протидії корупції в Україні. *Право і безпека*. 2019. № 1 (72). С. 72–77. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2019.1.09>
8. Пчелін В.Б. Особливості нормативно-правового регулювання провадження в справах про адміністративні правопорушення в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Випуск 6. Том 2. С. 183–188. DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2020.6-2.31>
9. Пчелін В.Б. Особливості нормативно-правової регламентації притягнення особи до юридичної відповідальності за керування транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції. *Соціологія*

- права. 2021. № 1 (36). С. 43-46. DOI <https://doi.org/10.37687/2413-6433.2021-1.9>
10. Пчелін В.Б. Правові засади здійснення поліцією адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі. *Публічне право*. 2021. № 1 (41). С. 199-205. <https://doi.org/10.32782/2306-9082/2021-41-19>
11. Пчелін В.Б. Особливості нормативно-правової регламентації використання поліцейськими спеціальних технічних засобів для проведення огляду на стан алкогольного сп'яніння. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 2. С. 193-195. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-2/45>
12. Пчелін В.Б. Підзаконне нормативно-правове регулювання провадження у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчих органам Національної поліції України. *Правова позиція*. 2021. № 13. С. 74-77. DOI <https://doi.org/10.32836/2521-6473.2021-1.13>
13. Пчелін В.Б. Правові засади провадження у справах про адміністративні правопорушення, що підвідомчі органам Національної поліції України. *Правові новели*. 2021. № 13. С. 90-96. DOI <https://doi.org/10.32847/ln.2021.13.13>
14. Пчелін В.Б., Кікінчук В.Ю. Сутність та особливості нормативно-правової регламентації структури Національної поліції України. *Право і безпека*. 2021. № 4 (83). С. 139-148. <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2018-3-11>
15. Пчелін В.Б. Особливості нормативно-правової регламентації використання поліцейськими засобів вимірювання швидкості руху транспортних засобів під час забезпечення безпеки дорожнього руху. *Актуальні проблеми держави і права*. 2021. № 89. С. 82-87. <https://doi.org/10.32837/apdp.v0i89.3195>

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. С. 141. <https://t1p.de/lnsst>
2. Про центральні органи виконавчої влади: закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 2011. № 38. Ст. 385. <https://t1p.de/foqxt>
3. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 63. Ст. 2075. <https://t1p.de/bt52a>
4. Про запобігання корупції : закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056. <https://t1p.de/fck01>
5. Про запобігання та протидію домашньому насильству: закон України від 07.12.2017 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 5. Ст. 35. <https://t1p.de/rh1wu>
6. Про звернення громадян : закон України від 02.10.1996 № 393/96. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256. <https://t1p.de/5w8ev>
7. Про інформацію : закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650. <https://t1p.de/j8zgb>
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 № 8073-X. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. додаток до № 51. Ст. 1122. <https://t1p.de/cqgza>

9. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131. <https://t1p.de/zu8h1>
10. Кримінальний процесуальний кодекс України: закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. Ст. 88. <https://t1p.de/7en2s>
11. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 29. Ст. 233. <https://t1p.de/qsng5>
12. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : закон України: від 01.12.1994 № 264/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 52. Ст. 455. <https://t1p.de/evoze>
13. Про оперативно-розшукову діяльність : закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. Ст. 303. <https://t1p.de/ufxn7>
14. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : закон України: від 06.09.2005 № 2806-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 48. Ст. 483. <https://t1p.de/grlvj>
15. Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин : закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 38. Ст. 280. <https://t1p.de/tjlsy>
16. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: закон України від 22.06.2000 № 1835-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 40. Ст. 338. <https://t1p.de/2ao6a>
17. Про затвердження Положення про Національну поліцію: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. *Офіційний вісник України*. 2015. № 89. Ст. 2971. <https://t1p.de/7t1td>
18. Про затвердження Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан: постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1455. *Офіційний вісник України*. 2022. № 11. Ст. 584. <https://t1p.de/v6wrs>
19. Про затвердження Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану: постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1456. *Офіційний вісник України*. 2022. № 12. Ст. 641. <https://t1p.de/uuz1r>
20. Про затвердження Положення про дозвільну систему : постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 № 576. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t1p.de/wze66>.
21. Про затвердження категорій об'єктів державної форми власності та сфер державного регулювання, які підлягають охороні органами поліції охорони на договірних засадах: постанова Кабінету Міністрів України від 21.11.2018 № 975. *Офіційний вісник України*. 2018. № 96. Ст. 3162. <https://t1p.de/3mzkn>

22. Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі: постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2017 № 833. *Офіційний вісник України*. 2017. № 92. Ст. 2800. <https://t1p.de/03qkp>
23. Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду: постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1103. *Офіційний вісник України*. 2008. № 98. Ст. 3241. <https://t1p.de/ptpcm>
24. Про затвердження Порядку взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України: наказ МВС України, МОЗ України, Офісу Генерального прокурора від 09.03.2022 № 177/450/46. *Офіційний вісник України*. 2022. № 20. Ст. 1071. <https://t1p.de/48mrq>
25. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції: наказ МВС України, МОЗ України, Офісу Генерального прокурора від 09.11.2015 № 1452/735. *Офіційний вісник України*. 2015. № 88. Ст. 2965. <https://t1p.de/batdc>.
26. Про затвердження Інструкції про організацію здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі: наказ МВС України, Державного Департаменту України з питань виконання покарань від 04.11.2003 № 1303/203. *Офіційний вісник України*. 2004. № 2. Ст. 103. <https://t1p.de/02kpx>
27. Про затвердження форм документів про дитину, покинуту в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я або яку відмовилися забрати батьки чи інші родичі, про підкинуту чи знайдену дитину та Інструкцій про порядок їх заповнення: наказ МВС України, МОЗ України від 17.12.2013 № 1095/1239. *Офіційний вісник України*. 2014. № 9. Ст. 290. <https://t1p.de/vgy87>
28. Про затвердження Положення про патрульну службу МВС: наказ МВС України від 02.07.2015 № 796. *Офіційний вісник України*. 2011. № 32. Ст. 314. <https://t1p.de/a9474>
29. Про затвердження Порядку присвоєння спеціальних звань поліції та позбавлення спеціальних звань: наказ МВС України від 12.03.2016 № 177. *Офіційний вісник України*. 2016. № 30. Ст. 1227. <https://t1p.de/mlnmj>
30. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376. *Офіційний вісник України*. 2015. № 99. Ст. 34. <https://t1p.de/328nf>
31. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції

- України: наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. *Офіційний вісник України*. 2018. № 8. Ст. 319. <https://t1p.de/4q64s>
32. Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України: наказ МВС України від 07.11.2018 № 893. *Офіційний вісник України*. 2018. № 98. Ст. 3527. <https://t1p.de/knq6y>
33. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі : наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395. *Офіційний вісник України*. 2015. № 88. Ст. 176. <https://t1p.de/6f9tr>
34. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі : наказ МВС України від 13.01.2020 № 13. *Офіційний вісник України*. 2020. № 12. Ст. 511. <https://t1p.de/6f9tr>
35. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : наказ МВС України від 08.12.2019 №100. *Офіційний вісник України*. 2019. № 26. Ст. 939. <https://t1p.de/byxwk>
36. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України : наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. *Офіційний вісник України*. 2020. № 41. Ст. 515. <https://t1p.de/f5yo6>
37. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: наказ МВС України від 23.05.2017 № 440. *Офіційний вісник України*. 2017. № 56. Ст. 1656. <https://t1p.de/hvmm5>
38. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: наказ МВС України від 06.07.2017 № 570. *Офіційний вісник України*. 2017. № 72. Ст. 2212. <https://t1p.de/9alr6>
39. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. *Офіційний вісник України*. 2017. № 70. Ст. 2136. <https://t1p.de/u29oz>
40. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. *Офіційний вісник України*. 2018. № 45. Ст. 1589. <https://t1p.de/grwby>
41. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: наказ МВС України від 21.08.1998 № 622. *Офіційний вісник України*. 1998. № 42. Ст. 1574. <https://t1p.de/peben>

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. <http://zakon.rada.gov.ua> – офіційний вебпортал парламенту України «Законодавство України».
2. <https://www.president.gov.ua> – офіційне інтернет-представництво Президента України.
3. <https://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал. Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України.
4. <http://www.minjust.gov.ua> – офіційний вебсайт Міністерства юстиції України.
5. <http://mvs.gov.ua> – офіційний вебсайт Міністерства внутрішніх справ України.
6. <https://www.npu.gov.ua> – офіційний вебсайт Національної поліції.
7. <http://www.gp.gov.ua> – офіційний вебсайт Офісу Генерального прокурора.
8. <https://court.gov.ua> – офіційний вебпортал судової влади в Україні.
9. <https://supreme.court.gov.ua/supreme> – офіційний вебсайт Верховного Суду України.
10. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – Єдиний реєстр судових рішень в Україні.
11. https://minjust.gov.ua/m/str_9329 – Рішення щодо України, винесені Європейським судом з прав людини.
12. <https://www.echr.com.ua/rishennia-espl> – Практика ЄСПЛ. Український аспект.
13. <http://eurocourt.in.ua/GetArticlesByCategory.asp?CategoryId=2> – Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі.
14. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
15. <http://nlu.org.ua> – Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого.
16. <http://lib.univd.edu.ua> – Бібліотека ХНУВС.